

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkrati se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Volitve na Štajerskem.

(Dopis.)

Povsod je že volilno gibanje v tiru; le pri nas, na Spodnjem Štajerjem je še vse mirno. Vzrok temu je, da se je začelo na Štajerskem daniti. Nekaj visi v oblakih. To vedo vsi. In da pride pri razgovoru o bodočih kandidatih do resnih besedij, je gotovo; gotovo pa je tudi, da dobi pri tej priložnosti sedaj vladajoča mariborska kllka nezaupnico; zato si ne upa na dan in odloga odločilni trenotek od dne do dne.

Glasilo mariborskih rudečkarjev, „Slov. Gosp.“, je že sicer malo potipal okrog sebe ter govoril o sposobnosti bodočih poslancev. Pisal je, da se morajo zbirati za poslance moške, ki bodo tudi v odsekih delovali! Kaj so si pač pri teh besedah mislili naši dosedanjí poslanci?

To je pač samo umevno, da si bo demo za poslance izbrali sposobne moške. Toda vprašanje je, kdo bode o sposobnosti kandidatov odločeval.

Si li „Slov. Gospodar“ domišlja, da bode on postavljaj kandidate? Potem se jako moti. Tiste zahrbtné agitacije, katero

je „Slov. Gosp.“ pri zadnjih državnoborskih volitvah razvil, ne bomo tokrat trpeli! Znano nam je dobro, kako je pri zadnjih volitvah uredništvo „Slov. Gosp.“ pisarilo na razne kraje, kako so se kovalé nezaupnice proti neki osebi, samo da je „Slov. Gosp.“ svojega moža spravil v državni zbor.

Ali bode morda tokrat naš nenarodni škof Napotnik odločeval o sposobnosti kandidatov? Že danes ga lahko zagotovimo, da bode zadel na odločen odpor. Mož, kateri ostentativno izostane vladi na ljubo od Slomšekove slavnosti, ker mu je prenarodna, mož, ki trpi, da njegovi podložni pozdravljajo slovenskemu narodu pogubni „Studentenheim“, mož, ki narodne kaplane ne-ustmiljeno preganja, nemškutarske pa brani, tak mož nam ne bode vsiljeval poslancev!

Da so dosedanjí poslanci gospódi v Mariboru všeč, kdo pač dvomi o tem? Saj so vedno v Mariboru radovoljno sprejemali informacije ter po želji mariborske klike uravnali svoje delovanje. Saj nam je znano, da je nekdašnji Žičkar po vplivanju mariborskega nemškutarskega kroga v slovenski halji začel zanemarjati svoje volilce.

Naj jim tudi sedaj mariborski rudečkarji z Napotnikom na čelu podelijo mandate, če morejo!

Toda mandate podeljujejo volilci; njihova pravica je tudi, da sami po svoji volji izberejo svoje poslance. Poslanec je od volilcev poslan, in njegova sveta dolžnost je, da brani pravice svojih volilcev na Dunaju; v počitnicah pa, da poučuje ljudstvo.

Vprašamo sedaj naše dosedanje poslance: so li izpolnjevali te svoje dolžnosti? Celjska „Domovina“ je že odgovorila z odločnim „ne“. Na Dunaju so klečepalili okrog vlade, čeravno jih je ona prezirala, in ko so se domu vrnili, ogibali so se ljudstva.

Vi, volilci, pa pozor! Sedaj je čas, da vi govorite. Naši poslanci morajo biti Slovenci, a odločni Slovenci, neodvisni Slovenci, moške, ki bodo na Dunaju brez ozira na Napotnikove in vladne želje branili naše pravice, v počitnicah pa se podali

med ljudstvo po vzgledu Mladočehov. Na zaupnem shodu v Celju pa povejte brez strahu in brez pardona grehe naših poslancev, očitajte jim njihovo brezbriznost in malomarnost, in če si bodo upali zopet kandidirati, zavrnite jih z znanimi besedami:

In die Ecke!
Besen, Besen, seid's gewesen!

In če bodo mariborski rudečkarji se drznili intrigirati, potem na dan ž njihovo nemškutarijo! S temi ljudmi se mora enkrat resno govoriti. Na Spodnjem Štajerju se dani in mora postati dan!

Sodni tajniki.

Do leta 1894. so bili okrajni sodniki na slabem. Mesto sodnega svetnika se je redkokdaj izpraznilo, in še isto je dobila le kaka persona grata. Okrajni sodnik, osivel v svoji službi, je lahko mirno čakal svojega konca. Otroci so mu rasi, provzročali so mu čedalje večje troške, denarja pa je bilo večinoma premalo. Kaj je bilo naravnost, kakor da je justična uprava posegla vmes. Prišel je zakon dne 3. junija 1894. št. 106 d. z. in 25. julija istega leta uresničil je dolgoletne želje okrajnih sodnikov. Jedna tretjina istih je bila povišana v VII. činovni razred. Sedaj avanzujejo okrajni sodniki po vrsti, ne da bi bilo treba za to prositi. Dne 11. septembra 1897. doživeli smo velika presenečenja, imenovani so bili sodni svetniki na deželi, ki niti dve leti niso službovali v VIII. čin razredu. In prav je tako; mi temu ne ugovarjamo. Ali glejmo naprej! Kake posledice je to rodilo. Imamo v Avstriji institut sodnih tajnikov. V graškem okrožju zistemovanih jih je 49. Ti tajniki nimajo prav nič manj posla, kakor okrajni sodniki na deželi, veliko jih je celo še bolj obloženih z delom, kakor marsikak okrajni sodnik in ti so navadno tajniki, prideljeni okrajnim sodiščem v mestih, kjer je sodni dvor. Kak pa je njih advancement? Ako primerjamo okrajne sodnike s sodnimi tajniki, bi rekli, da je razmerje tako, da bi se tajnike lahko smatralo tistim zavržencem, ki za-

man čakajo svojega odrešenja. Kako to, bi se utegnilo vprašati. Mesta sodnih svetnikov oddajajo se, kakor navadno vsa mesta, starejšim prosilcem. Pravimo „navadno“. Kadar se prikaže kak ljubljeneec tega ali onega uplivnega gospoda ali kak zagrizen nemškonalenec na prizorišču, potem izpodrine vse tekmece. Tako je bilo v blaženi Avstriji in tako bode.

Na ta način doživimo, da pridejo mladi voditelji okrajnih sodišč k sodnim dvorom, ker so že svetniki, sodni tajniki, katere bi vrsta zadela, pa ostanejo na cedilu.

Na ta način imajo okrajni sodniki dvojen bene; najprvo avanzujejo na deželi prav zgodaj, potem pa še izpodrivajo sodne tajnike, ki itak že težko čakajo na izboljšanje gmotnega svojega stališča. Sodni tajnik ne pride naprej. V novejšem času bila so izpraznjena tri mesta sodnih svetnikov, dve mesti v Celji, jedno v Ljubljani. In koliko tajnikov se je odbralo za ta mesta? Prav nobeden. Jedno mesto v Celji zasedel je vitez dvomljive juridične vrednosti, tamošnji državni pravdnik, ki je posebno znan izza celjskih izgrediv, drugo mesto dobil je sodni svetnik z dežele, in ravno tako se je oddalo mesto v Ljubljani sicer jako sposobnemu in visokospoštovanemu svetniku z dežele.

Tajniki čakajo. Kadar bo zopet kaj praznega, potem se bodo zopet uverili, da imajo še naprej pravico čakati. Okrajni sodniki se smejejo v pest, sodni tajniki pa postajajo nezadovoljni. Kdor je posebno prebrisan, sprejme kako mesto na deželi samo za to, da hitro postane svetnik, potem pa gleda, da pride zopet nazaj v svoje gnezdo.

To ni pravično. Koliko velja nezadovoljen uradnik, to je lahko uganiti, in kar more zahtevati en državen uslužbenec, to velja tudi za drugega; razlik se ne sme delati, vsi so jednaki, vsakemu naj se da, kar mu gre. Sodni tajniki imajo tudi otroke, katere je vzgojevati; vzgoja je draga, in življenje v mestih je dražje, nego na deželi. Naj se justična uprava tudi jedenkrat ozre na te trpine, na sodne tajnike, in naj

LISTEK.

Bucek in Buca, dva mecena.

„Žena!“ je dejal včeraj Bucek s hripavim glasom obratnega krokarja in si že vdrugič spustil blačni jermen za tri luknje. „Prav dobro sem se napostil gobove juhibe, bratove ščuke pa sirnatih štrkljev. Zato te pa vzajem s sabo v „Mestni dom“, da si ogledava tisto umetniško razstavo —“.

„Si vendah enkrat sit!“ mu je prestrigla besedo Buca, prijetno požgečkana.

„Vsi ljudje govore, da kaj takega še ni bilo nikdar v Ljubljani. Zdaj sem pa res radoveden. Prav za prav me je tudi sram, da nisem bil že prej tam. Viž, prav lahko bi me bil srečal naš župan pa vprašal: „No, ljubi moj prijatelj, kaj pa ti kaj praviš o slovenski umetnosti?“ Kaj naj bi mu bil odgovoril? — Zato morava še danes tja!“

„Phav; sem tudi sama hadovedna, kakoh se phavi.“

„Pa le lepo se nabigecaj; zakaj midva morava pokazati, da ne znava samo dobro jesti in piti, ampak da imava tudi dober okus, in da sva obadva mecena!“

„Kaj da sva?“

„Mecena. Mecen je namreč vsak do-brotnik, ki podpira umetnike. Zdaj se pojdi pa le oblačit! Med tem si otrebim zobe in ga izpijem še poliček, da se me laže privadi bratova ščuka. In nov ovrtnik mi daj; ga pa v nedeljo ne bo treba.“

Ob dveh sta se mecena vzdignila na pot. Životna Buca v vsi gloriiji svoje zlatnine, šumeča v svileni obleki od rumene svile, je bila podobna boginji ocirkov. Na glavi je imela klobuk, ki je bilo toliko pisanega perja na njem, da bi se bil zdel vsakemu Indijancu smrtnega greha vreden. Za njo je lajal škadron ljubljanskih psov; toda ona se ni zme-nila zanje, ampak je z ostrim pogledom izkušenega generala nadzorovala moža, čegar zakonska zvestoba po njeni sodbi ni bila vredna nikoli mrzlega kropa brez soli. Bucek pa, priklenjen na debelo zlato verigo in ne varno oborožen z vsemi prstani, je stopal s plemenitim ponosom ravnokar premiranega konja, in se ni nič oziral po prepovedanem spolu, ampak silil le naravnost proti mestni hiši. Zavila sta v Kopitarjeve ulice. Od Ljubljance sem sta slišala v presledkih težke udarce in vmes melanholični samospjev jednega izmed delavcev pri stavbi novega mostu. Srečal ju je lep domobranski častnik; ali sam Bog ve, kam je bil zamišljen, da ni

opazil ne Buce ne njene rumene krasote. Cesarja Jožefa trg je bil prazen; le okolo kioska sta se lovila dva podjetna gimnazijca. Nestalen veter je stresal prve jesenske liste raz platene . . .

Buca je obžalovala, da je tako malo ljudi na cesti. Kar je priracala iz Strelških ulic njena najbolj strupena prijateljica Racarica, priletla nemškuta na šibkih nožurah. „Jezes, fhaufon Hacahica!“ jo je pozdravila Buca vsa vesela. „Koliko časa jih že nisem nič videla. Ja — bi gec inen ten, če se jim ne fhzmaga?“

„Vird šon. Tonk inen. Und ober inen?“ „Tonk inen, kah se tega tiče.“ „Ober — kam pa, frau fon Buca?“ „Bisens, v hazstavo, mit dize figuhicen!“ „Slobencariše? — Tako naj se pa le dobro imajo! Auf's viderumcuzén!“ „Pojdi no, Buca, pojdi! Je samo do štirih odprto!“

„Pa bi bila šla pophej — adijo, fhaufon — ne bodi no tako pust! Nisi videl, kako nevoščljivo je gledala mojo žido ta uboga voda? Viž, to je več vhedno, kakoh vse hazstave!“

Prišla sta k blagajnici.

„Po čem pa?“ je vprašal mecen.

„Po šestdeset vinarjev. V nedeljah velja pa samo štirideset.“

„Tako? E — Buca, bova pa v nedeljo prišla, ko imava več časa!“

„Ne boš, Tone! V nedeljo sva povabljen. Kah plačaj! Misliš, da sem se zastonj oblačila?“

Mecen je vzdihnul in podprl slovensko umetnost z dvanajstimi groši.

„Gospod, kupite tudi imenik?“

„Če je dober kup, zakaj ne! Saj sem mecen.“

„Cena: štirideset vinarjev.“

„Ali ste dragi! Vidiš, Buca, kako nama vlečejo premoženje iz žepa? He — slišite, en groš pa dam! Saj ne ostaneva dolgo; vam pa vrnem bukvice domov grede. Nočete? Pa ne, no! Lej, žena, ga bova pa zvečer poliček več!“

V salonu se je čutil Bucek precej domačega in izvlekel tobačni mehur pa ljubljeno pipo na dan.

„Ali mi ne gheš phecej s tisto smhadljivko? Jaz takole vsa nobel, ti pa tak kmet! Kaj te je motilo, da si jo phivlekel s sabo?“

„Če bi jo bil pustil doma, bi jo bili izteknili otroci in mi jo razbili, najlepšo fajfo kranjske dežele! No — saj jo lahko spet skrijem. Nikar se ne jezi pa tistale dva fanta poglej! Vidiš, ravno tak sem bil, ko

skrb, da bo avancement pri vseh uslužbencih enakomeren. To vprašanje je preče. Dokler se to ne reši, tako dolgo ni pravice v Avstriji.

V Ljubljani, 29. septembra.

Vitez Jaworski o položaju.

Predsednik poljskega kluba in načelnik bivše desnice, vitez Jaworski je govoril v Zloczowu pred svojimi volilci o položaju. Vse njegov govor je imel prav za prav namen, oprati samega sebe očitanja, da je razbil desnico ter dokazati, da so vsega krivi edinole Čehi, ki dobivajo že od Potockega in Hohenwarta časov koncesijo za koncesijo, a vendarle niso zadovoljni, nego so v svojih zahtevah vedno pohlepnejši. Jaworski je dokazoval, kako velika je njegova ljubezen do Čehov, koliko vslug jim je že skazal, a v zlic vsemu so ga Čehi za vračali z največjo nevhvaležnostjo ter s svojo neumestno ter neutemeljeno obstrukcijo prizadeli ubogi Galiciji največjo škodo. Jaworski je dejal, da bodo Poljaki tudi v bodoče najhujši sovražniki vsakršne obstrukcije, da bodo kot stranka avtonomistov pobijali vse protustavne načrte, in da bodo zasledovali v bodoče politiko svobodne roke ter skrbeli le za blagor države in svoje domovine. Poljaki ostanejo prijatelji Čehov. Vse njihove želje, ki so združljive s koristjo države, bodo podpirali, a pridržujejo si, da sami določajo, kaj bodo podpirali in česa ne. Nemški liberalni listi so z govorom Jaworskega jako zadovoljni ter si delajo velike nade. Menda že upajo, da bi mogli Poljaki postati član leveice, do česa je pa v zlic vsemu še jako daleč. Glavna stvar je za sedaj liberalcem, da se bivša desnica ne obnovi.

Zatiranje Poljakov.

Tri dni so trajale v Poznanju konference, katerih so se udeležili štirje pruski ministri in komisari drugih ministrstev ter državni tajnik notranjega ministrstva. Namen konferenc je bil, najti in določiti izvršitev sredstev, ki bi omejila širitev Poljakov v dvojezičnih dveh pokrajinah vzhodne Prusije. Nemški listi pišejo, da se Poljaki zelo naglo množijo, da širijo svojo posest dalje in dalje, ter da pridobivajo čim dalje več zemlje. Poljaki imajo mnogo denarja, in Prusi namigavajo, da ga dobivajo iz neznanjih virov. V utrditev nemštva in v omejitev poljstva so se zbrali pruski ministri v Poznanju. Že doslej se je vršilo zatiranje Poljakov v najgrši, najbrutalnejši obliki. Germanizacija se pospešuje z najkrivičnejšimi sredstvi. Vzlic temu pa se Poljaki ne dajo kar čez noč zatreti, nego so si ohranili še vedno toliko zavednosti, da je sklenila pruska vlada še hujša nasilstva.

Vojna na Kilajskem.

Najvažnejša vest poslednjih dni je, da so se Japonci izrekli za nemški predlog, ter da stopi več kot 20.000 japonskih vojakov pod nadpoveljništvo grofa Walderseeja. Tudi Japonci so torej za predlog, da mora izročiti kitajska vlada najprej glavne krivce sedanje vojne, in da se začne šele potem mirovna

pogajanja. No, kitajska vlada je imenovala glavnega krivca princa Tuana osebnim tajnikom cesarja ali — kakor poročajo drugi listi — predsednikom Čungliyama. To imenovanje je v istini pravo roganje nemški zahtevi in najjasnejši odgovor vevlastim. Sedaj se tudi poroča, da je zavladala v severnih delih Kitajske lakota. Francoski ranjenci, ki so se vrnili domov, pripovedujejo, da so boksarji jako pogumni in naravnost drzni, da so izgube mednarodnih čet velike, ter da se rusko vojaštvo, na čelu mu generalni major Stössel, vede prav posebno junaško. Nadalje se poroča, da bo treba mesto Pootingfu, središče boksarjev, do tal porušiti.

Vojna v Južni Afriki.

Predborilec angleškega mirovnega gibanja, William T. Stead, je te dni razpravljal v listu „Hamburger Korrespondent“ vprašanje, kakšna bo poslej vlada Južne Afrike, ko bo odpor Burov docela premagan. Predvsem bo morala Anglija uvesti ostro vojaško upravo, katero bo podpiralo vsaj 45.000 vojakov. Radi tega pa bo morala izpremeniti ves svoj vojaški sistem. Toda niti s tem ne bo mogla braniti svojih pridobitev. Takozvani lojalni Holanci na Kapu in Natalu nikakor ne ljubijo angleške vlade. V Koloniji Kap so v večini, prav tako v Oranji. V Transvaalu so najmočnejši del prebivalstva in niti v Natalu niso brez vpliva. Holanci niso samo konservativni, nego tudi rastoči element. Brez Holancev ne bo mogla ohraniti Anglija Južne Afrike niti z mečem niti z ustavnimi sredstvi. Sedanja vojna pa je Holance docela odtirala od Angležev. Ako jih ne bode znali Angleži zopet pomiriti, potem se angleškim četam nikdar ne posreči utrditi angleško vlado. Stead misli, da se bodo morali Angleži končno zopet umakniti k obrežju, kjer so bili do začetka vojne. Kaplandija je že 100 let angleška last, a vendar se Holanci še niso sprijaznili z angleško vlado. Kolikor časa ps bo šele treba, da se sprijazni z njo Holanci v Transvaalu in Oranji? — Boji se med Buri in Angleži še nadaljuje. Iz Vryburga poročajo 22. t. m.: General Settle je s 7000 možmi 17. t. m. zajeto garnizijo Švicarja Renneckeja oprostil. Prej se je vršil hud boj z Buri, katerih poveljnik je bil ujet. Buri so imeli velike izgube. Ako je bilo treba boja in razen Renneckejeve garnizije še 7000 Angležev, potem je bilo Burov še precej veliko število! — Roberts je baje že odpotoval iz Južne Afrike, prepustivši svoje mesto Bullerju.

Trgovskemu stanu v resno premostrivanje.

Med vsemi stanovi vsake države zavzema trgovski stan jedno prvih mest, tako glede svojega poklica, kakor tudi glede ogromnih prispevkov, ki jih plačuje za državne potrebe.

Važen poklic tega stanu zahteva, posebno v današnjem času napredka, ne le temeljite izobrazbe v vseh znanostih trgovske, industrialne, prometne, pravne

stroke in izobrazbe v drugih vedah, temveč tudi organizacije, katere namen mora biti, varovati in braniti pravico ter pospeševati koristi njegove. Vse to v prvi vrsti za trgovski naraščaj, iz katerega se vzgajajo samostalni trgovci.

Vse narodnosti v naši državi se zavedajo važnosti našega stanu, ter skrbijo z vsemi sredstvi za strokovno, znanstveno in socialno izobrazbo njegovega naraščaja, ustanavljajoč društva, ki pospešujejo ta namen, edino le slovenski narod nima takega društva.

Odkar se naš narod kot tak zaveda, vpliva ta zavednost mogočno tudi na razvoj trgovine v slovenskih pokrajinah, kateri se vedno bolj in bolj razteza.

Umevno je tedaj, da pride pri zavednem narodu v prvi vrsti v poštev materni jezik, in če se hvalevredni poskusi naših sosedov Nemcev, ustanoviti tudi pri nas društvo v prosepah trgovskih koristi, niso posrečili, je kriva temu le okolnost, da se je naša zavedna narodnost od te strani vedno prezirala.

Pričakovati je tedaj, da bi društvo, ustanovljeno na strogo narodni podlagi, katero bode skrbelo za izvršitev spodaj omenjenih točk, v slovenskih pokrajinah, uspešno in plodono delovalo.

Če tedaj nočemo zaostajati in želimo korakati z napredkom, je skrajni čas, da se ustanovi v Ljubljani, metropoli slovenski, tako društvo.

Lepo število trgovskih sodelavcev, uvidevši to važnost, stavilo si je zadačo, storiti potrebne korake v to svrhu, in sestavil se je pripravljalni odbor, da premotriva ustanovitev »slovenskega trgovskega društva« »Merkur« v Ljubljani, ki najdeluje na to, da bi bil tudi trgovski naraščaj, poslujoč v slovenskih pokrajinah, deležen onih prepotrebni sredstev, katera so zgorej omenjena.

To društvo bi imelo svoj delokrog na Kranjskem in v ostalih slovenskih pokrajinah, ter bi skrbelo:

1. Za duševno in strokovno izobrazbo svojih članov;
2. za procvit slovenskega trgovstva v obče;
3. za nameščenje trgovskega osebja;
4. za prireditve javnih zabav v korist društva.

Da se dosežejo navedeni nameni, služila bi društvu sledeča sredstva:

1. ureditev čitalnice in knjižnice;
2. prireditve poučnih in strokovnih predavanj;
3. ureditev zbirke vzorcev raznoterega blaga;
4. prireditve javnih ogledov raznih trgovskih in industrialnih zavodov;
5. Učenje vseh trgovskih ved z naučnim tečajem (kurzom) ter spoznavanje trgovine v obče s pomočjo strokovnih časopisov;
6. vzdrževanje društvenega glasila, ki bi imelo namen zastopati, ne le društvene, temveč v obče trgovske interese naroda slovenskega;
7. vreditev pisarne za posredovanje nameščenja trgovskega osebja vsake stroke;

8. gojitev petja in glasbe in družabnega življenja med svojimi člani.

Pripravljalni odbor stopi s tem načrtom pred slovensko inteligenco, osobito pa do trgovcev in podjetnikov, do trgovskega naraščaja, do vseh v trgovsko obrt spadajočih podjetij z uljudnim vabilom, naj blagovolijo podpirati njegove težnje za ustanovitev tega prekoristnega in vevlačnega društva z izjavo, da pristopijo kot člani, na katere sme pripravljali odbor gotovo računati.

Sklicali bode ustanovni shod, pri katerem se predlože pravila v pretes in potrditev takoj, ko uvidi, da je število oglašanih zmožno vzdrževati tako društvo.

Izjave k pristopu naj se izvolijo pošiljati po poštini dopisnici na g. Ferka Kersnika, knjigovodjo pri tvrdki Fran Ksav. Souvan v Ljubljani.

To društvo je namenjeno trgovskemu naraščaju in trgovskim sodelavnikom in torej ni v kakem nasprotju s »Trgovskim in obrtnim društvom«, čigar člani morejo biti le samostojni trgovci in obrtniki in ki ima nalogo, čuvati materialne in politične koristi trgovcev in obrtnikov.

Pripravljalni odbor.

Slovensko gledališče.

Nikola Šubić Zrinjski.

Glasbena tragedija v 3 činih (8 slikah) spisal Hugo Badalič, uglašil Iv. pl. Zajc.

Star dolg bode odplačalo dramatično društvo, ko vpizori bodoči terek na našem odru narodno hrvatsko opero dičnega našega Zajca, opero, ki je stalna na odru bratskega naroda hrvatskega in ni dvomiti, da se bode jednako udomaćila tudi na slovenskem odru. Ker je razlika (posebno v Badaličevem jeziku) mej hrvaščino in slovenščino tako neznatna in malenkostna, da se omejuje le na malo številce Slovincem manj razumljivih besed in na končnice, ki pa ne motijo skoro nič, se bode pela opera v izvirnem besedilu. Kdo ne pozna n. pr. zbora „U boj, u boj, mač iz toka bračo, nek Turčin zna, kako mriemo mi!“ kdo ga ne razume v izvirnem besedilu? In baš na glavnih motivih tega zbora, ki je tudi ob enem finale opere, je deloma zgrajena opera v mnogih prizorih. To so nekako po Wagnerjevih idejah vodilni motivi, ki se čujejo vedno, če nastopa Zrinjski sam, ali če se govori o njem.

V lagleje razumljenje podamo tu na kratko vsebino libreta, ki je izdelan po Theodora Körnerja tragediji „Nicolaus Zriny“.

Prvo dejanje ima tri slike. V prvi vidimo sultana Solejmana s svojim zdravnikom Levijem v palači v Beogradu. Sultan vpraša Levija, koliko let mu je še možno živeti, in ta odgovarja, da še deset, če bode mirno živel. Sultan pa o miru in pokoju neče ničesar vedeti, jedno leto mu je dovolj, ali v tem hoče vojevati in pridobiti si slavo ter osvojiti si Dunaj; za to pozove velikega vezira Mehmeda in vojskovodje

Dalje v prilogi.

sem hodil še v gimnazijo. Vse sem pometal in potolkel.

„Zato si pa zdaj bolj nehoten. Oh — sem pogled, sem! Vidiš, tukaj si pa ti sam! Čisto tak! Škoda, da nimava kataloga!“

„Oprostite, milostiva!“ je dejal nekdo vstric nje. „Ako želite imenik —“

„Oh, samo tole pogledajte, phosim, namheč številko 12!“

„Aha! Grohar Ivan: „Naš Peter“. Ta slika je že prodana.“

„Škoda! Moj mož je tako imenitno zadet! Samo nos je malo phebled. In pa „Naš Tone“ bi mohalo biti zapisano. Ni hes?“

„Kakšen je pa ta na hrbtu?“ je opozoril Bucek ženo na sliko ob drugem stojalu pri oknu.

„Tega ne smete gledati tako od blizu!“ mu je svetoval prijazen star gospod. „Stopite dobrih deset korakov nazaj!“

„Kaj?“ se je postavil Bucek. „Vam se naj umikam? Kdo ste pa vi? Ali nisem pošteno plačal? Pa bom smel gledati le od daleč? Nič, Buca, le natanko si oglejva stvari za najin denar!“

„Prav imate!“ mu je pritrdil mlad porrednež.

„Kaj ne? Jaz sem namreč tisti Bucek, veste, ljubljanski meščan in bišni posestnik.“

„Jaz pa: Rihar, slikar.“

„O sêvs, prijatelj! To pa je moja gospa.“ Vsi trije so šli v drugi oddelek dvorane.

„Oh“, je vskliknila Buca, „kakšen lep Jezušček! Ta pa je mojemu Milančku podoben. Phecej ga kupim, gospod Hihah, veste, moj mož in jaz, midva sva namheč oha mesena.“

„Mecena, Buca, mecena! — Zaletelo se ji je, gospod Rihar.“

„Milostiva izvoli izgovarjati po francosko, gospod Buncak!“

„Bucek, prosim, ne Buncak!“

„Ali bi mi ne mogli izhezati Jezuščka?“

„Težko. Pogledjmo. Slika velja 2200 K, in mi slikarji prodajamo radi kar na debelo!“

„Ali ste mohebiti vi tegale konja nafahbali, gospod Hihah?“

„Ne, milostiva; jaz, farbam samo ljudi.“

„Veste kaj“, se je ugrl Bucek, „pa narediva midva kupčijo!“

„Dobro, gospod Bacek!“

„Bucek, ste hoteli reči. Veste, na Dolenskem imam brata, ki mi večkrat pošlje kakšne rake, kakšno ščuko!“

„Živio brat, gospod Mucek!“

„Preden govoriva dalje, vam moram le povedati, da nisem ne mucek ne bacek, ampak Bucek! No, vidite! Moj brat Matija bo otvoril trafiko. Zdaj bi ga pa rad iznenadil s Turkom na izvesku. Pa veste, namesto turbana mu naredite polhovko s petelinjim peresom; v usta vivčsk; za desno uho viržinko, za levo pa portoriko; za pas več pisanih pipcev; v levico gorečo žvep-

lenko, v desno pa tobakiro in pod pazduho Pavlihovo rdečo marelo. Pa imamo slovenski slog! Za model vam grem jaz sam, da bo vsakdo laže spoznal mojega brata. Saj sva si čisto podobna, celo enake klobuke nosiva! Samo, da je on malo drobnejši in ima drugačno glavo; tudi skozi nos govori in s palcem miga, kadar je jezen. Pa to so malenkosti. Petak vam dam takoj, če hočete, pa še deset grošev povrhu za barve.“

„Hm, rad bi sicer zaslužil lepe denarce, pa toliko vendar ne znam, gospod Bucek!“

„Kakšen Bucek spet? Vedno me le pri piki zadenete! Imate slabo kupčijo pa morate stradati; od tod vaš slabi spomin.“

„Seve. Pojutrišnjem ob tem času bo ravno dva dni, kar nisem jedel nič gorkega.“

„Revež! Pa pojdite z mano, vam pa plačam polič vina.“

„Hvala, nimam časa. Kadar ne slikam, moram karami prodajati, da se preživim, gospod Bicek.“

„Bucek se reče. Torej ni nič z nama.“

„Obžalujem in se priporočam. Z Bogom, gospod Brcek!“

„Ta te je pa pošteno svedhal!“

„E — se pa po razstavi peljeva v Šiško za tiste cife, ki sva si jih prihranila.“

„Dobho. Pa jaz sem se že naveličala. Bom tamle malo sedla.“

Dočim je Buca počivala, je zašel Bucek na stranska pota.

Pred Prešernovim kipom je stalo lepo dekle v črni obleki sirote. Oči so gledale zaupno, pobožno, nad krepkopoljnim čelom so se tresli lasje v rahlem sijaju, in lahna rdečica navdušenosti je vnela čista lica. Okolo ust sled ponižanja, osamelosti... roke sklenjene kakor v molitvi... v vsi postavi deviška svetost... Bilo je, kakor bi bil genij mlade slovenske umetnosti stal sredi filistrov.

Bucek se je doteknil njenih rokavic, in električna iskra je prešinila starega grešnika.

„Gospodična, katera slika vam je najbolj povšeči? Le recite, da bom vedel, kaj naj kupim. Doma imam več srečk, pa —“

Tako jo je vprašal in segel po pipo, da bi jo premetil v drug žep, ker se je bal, da bi fino dekle ne vihale nosa. Tačas pa ga je zagledala ljubosumna Buca.

„Mahš v Šiško!“ je zapovedala iznenada, in najlepša fajfa kranjske dežele se je razbila na tleh. Mož je hotel ugovarjati, toda Buca je gledala tako rezko, da bi se ji bil brez pardona vdal sam slavni „Theatergeneral“, grof Waldersee, kaj pa šele Bucek, ki nima nobenega talenta za vojskovanje in tudi ni prišel, da se mu ne smeje nikoli tresti hlačice. In potemtakem ubogi mecen še zdaj ne ve, katerega umetnika bo razveselil, kadar zadene prvi dobiček.

Rado Murnik.

svoje ter jim naznani, da hoče s silno vojsko 200.000 mož na Dunaj. Na potu pa mu je trdnjava Siget v južni Ogrski, katero brani hrvatski junak Šubić Zrinjski. Tega hoče najprej uničiti, potem pa kreniti proti Dunaju. (Interesanten je prizor, ko je govor o Zrinjskem in Sigetu in se pri besedah: „U Sigetu je Zrinjski — dok silni Hrvat taj životom Siget brani, uzet ga nečeš, znaj, ti Sigeta se kani (ogibaj)“ prvič čuje v petje vpleten glavni motiv „U boj, u boj!“). — Druga slika nam kaže življenje v Sigetu. Jelena, hči Zrinskega in Juranič, mlad hrvatski plemič, se poslavljata, ker mladega junaka zove dolžnost od svoje ljube, koji pravi: „Ti si radost mojih danah, u tujinstvu Ti moj dom“. Dohaja mati Jelene, Eva, ki tolaži hčerko, da „njega valjda služba zove“, na kar Jelena tužno odgovarja: „Služba, da, al težka služba, na nas Turčin ide klet!“ Zrinski sam dohaja in pove, da gre resnično Sultan sam na Siget. Eva je pogumna, boječi se hčerki pa pravi oče: „Ti budi majke vriedna i otcu mila hči!“ Nastopi Juranič in potrdi vest, da gre Sultan res na Siget. V drugič se začuje motiv „U boj, u boj!“ Juranič odkrije svoje srce očetu Jelene in zaprosi za nje roko, kojo mu Zrinski tudi objubi, ali prej naj mine vojna in z mečem naj si jo zasluži. — Tretja slika kaže nam dvor v Sigetu, kjer slave hrvatski vodje zmago nad Turci in si dajejo pogum, da nadalje branijo grad, na kar jih pozivlje pismo, došlo od kralja. Z veliko, efektno številko, prisego, da branijo Siget do zadnje kaplje krvi, konča ta slika.

Drugo dejanje nam kaže v 4 sliki turški tabor pred Sigetom, v katerem je veselo življenje petje in ples. Sultan je poslal sela v Siget, naj se mu uda, ker se mala četa ne more braniti turški sili, za kralja hrvatske hoče narediti Zrinskega, ako mu izroči Siget. — Peta slika se vrši v veliki dvorani v Sigetu. Ker ni možno braniti novega mesta proti turškemu navalu, sklene Zrinjski skupno z vođami, da se zažge novo mesto in se vsi potegnejo v staro: „nek oganj plane v taj mah, da gradu ne-ima traga“. Predno pride naznanjeni turški vodja, se poslavlja Zrinjski v elegično nadahnjeni romanzi od mesta, ki „divno sjaje, u božjeg sunca traku, a nezna, da če skoro jad u crnu, nač ga mraku“. Vstopi turški odposlanec Mehmed in skuša na vse načine z obljubami in grožnjami pridobiti Zrinskega, a brezuspešno. Zrinski pozove vse, naj Turčinu ponove prisego svete besede, ki se glase: „Do zadnje kapi krvi — za dom je sladko mrieti“. Vsi se objamejo, Paprutović javlja: „Sa sadem strana gori novi grad“, Zrinjski pa odslovi turškega poslanca z besedami: „Otidji, kaži caru, u gradu što si vidio!“

Tretje dejanje ima zopet tri slike. Prva (v celoti 6.) nam kaže šotor Sulejmana. Mehmed in Levi sta ob počivališču sultana, ki je jako bolan, in katerega niti vest, da je pol Ogrske njegove, ne zadovolji, le Siget hoče imeti in egiptsko krono ponuja zanj. Utrujen od boja, sultan umira, „izdiše stari lev“, kakor sam pravi, a jedna strastna želja, ga še drži pokonci, da prej vidi podleči Zrinskega: „O Zrinjski, i ti češ sa mnom počiti“ (iti). Z zadnjimi silami še kliče: Naskok, naprej! juriš! in moli: „Alah, čuj svog slugu, razveseli moju tugu, prijme moje smrti, daj mi Siget strti!“ Ko prihaja vodja Ali Portuk in naznani, da turške čete beže, da je napad na Siget odbit, se sultan zgrudi mrtev, Mehmed pa triumfujoč naznanja, da zdaj je on poveljnik, zdaj gre on na Siget. — V 7 sliki vidimo Jeleno v podzemskih prostorih, kamor jo je odvedla mati Eva in jo tolaži, da bode skoro bolje, samo z očetom hoče še govoriti. Jelena zaspi in v sanjah vidi, sama sebe, kako se z ljubljanim Juraničem sprehaja mej vilami, katere pozdravljajo zaročenca pojoče: „Mladenaca evo naših, živili mladenci, sretan bio ovaj pir, pratio vas sveti mir!“ Probudi se, vidi Jelena, da je bilo vse le krasen sen, a kmalu pride Juranič in jo pozove, naj gre z njim, da jo zove oče. Ona pa ga prosi, naj od njegove roke umre, da je ne dobe ljuti Turki v roke: „Probodi me! Jel' hočeš, da me Turčin muči, sramoti naše ime?“ Krvavečim srcem se odloči Juranič, da ji izpolni to obupno željo in z vsklikom: „Hvala dragi, ti smrću život daruješ“, umre Jelena v rokah njega, ki vzdahne: Ah blago tebi, dušo čista, tvoj je svetli raj!“ — V zadnji sliki prihaja Zrinjski v svečani

slavnostni obleki z Evo, da spregovori z njo še zadnjo besedo, da drži rodu sveto obljubo svojo, ker „Zrinjski če uminut, i četa mala š njim, al rodu sunce sinut, razpršit robstva dim!“ Eva hoče z njim junško umreti in bakljo vreči v amonik ter poleteti v višine. Navdušeno pojeta oba: „Na krilih slave letimo pred vječne pravde sud, z božanskim žarom njetimo, hrvatsku viernu grud!“ Vrne se Juranič naznanjajoč smrt Jelene: „Angelak nam je Jelena! Izpred nas ode (odšla je) gore u vječne božje dvore!“ Hrvatski junaki nastopijo s svojo zastavo, čujejo se turške trombe in z znanim velečastnim ensemblom in zborom „U boj, u boj.“ in z živo podobo se konča opera.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. septembra.

— **Občinski svet** ljubljanski ima v torek, 2. oktobra t. l. ob petih popoldne v mestni dvorani redno javno sejo.

— **Volitve v V. kurijo.** Jutri je zadnji dan za vrnitev popisovalnih pol. Hišni gospodarji, ki svojih volilnih upravičencev dosedaj še niso izkazali in pol vrnili, se morajo torej požuriti s tem delom.

— **„Slovenec“ in „Dolski župnik“.** Zopet smo se prepričali, da „Slovenca“ precejšnje, in da ga smatramo veliko pametnejšim, kakor je v resnici. Slutili smo sicer, da njemu pri njegovi borniranosti „Dolski župnik“ ne bo všeč, saj je to slavošpev na versko toleranco in pretresujoča slika posledic, ki jih ima pri poštenih duhovnikih le prepogostokrat prisiljeni celibat. Recimo kdaj koli, to je sveta resnica, da je celibat velika nesreča tako za duhovnike kakor za ljudstvo. Tudi duhovnik je človek in pod kožo ravno tako krvav kakor vsak drugi. Prav zato smo mislili, da bo „Slovenec“ tako pameten in bo o igri molčal, če se že ne more povzpeti do trezne sodbe o njej in o njeni tendenci. Toda tako pameten ni bil! Razkoračil se je na dolgo in na široko proti njej, ne da bi pobijal nje tendenco, nego da bi uprizoritev te igre predstavil kot nekako demonstracijo proti katoliški cerkvi. Taki poskusi nas silijo samo na smeh. Ta bi bila lepa, da bi se igra, ki se predstavlja po celem svetu, ki je klasična slika iz življenja, ne smela pri nas predstavljati samo zato ne, ker so naši klerikali najborniranejši ljudje na svetu! Predstava je bila prav umestna in tudi prav dobra, a če pravi „Slovenec“ kritik, g. Cankar, da je prevod presurov, mu povemo, da je ta „su rovi“ prevod oskrbel njegov lastni brat. No, „Slovenec“ je izpregovoril, a če misli, da je igro s tem ubil, se jako moti. Časi rajnega Jerana so minili in se ne povrnejo nikdar več. „Dolski župnik“ se je pred četrto stoletjem predstavljal prvič na slovenskem odru, ko se je cela Avstrija bavila s to igro. Ko se je „Dolski župnik“ l. 1871. prvič predstavil v Gradcu, prihajali so štajarski nemški kmetje kar trumoma z gora, da vidijo to predstavo. Prihajali so ljudje, ki še vedeli niso, kaj da je gledališče, ki so v gledališče prinesli klobase in mošt, ter nabasali svoje pipe in hoteli pušiti. Ko so necega takega moža opozorili, naj se odkrije, je rekel, „i deck mi scho o, won da Herr Pforra kommt“. V gledališču in okrog gledališča je bilo tedaj vse črno policajev, ker se je mislilo, da pride do demonstracij. A zgodilo se ni nič hudega, nasprotno, igra je, kakor nam poroča očividec, neizmerno ugajala in splošna sodba kmetskih ljudi je bila: „Ko bi imeli take duhovnike, bi bilo lepo na svetu.“ L. 1872. se je ta igra prvič predstavljala v Mariboru. Zanimivo je, da so bili pri tej predstavi vsi trije uredniki „Slov. Naroda“, tedanji urednik Tomšič in poznejša urednika Jurčič in Železnikar, dalje dr. Zarnik in takratni kaplan v Fraueheimu. Ko se je naznanilo, da se vprižori „Dolski župnik“ v Ljubljani v slovenskem jeziku, je rajni Jeran v svoji prismojeni „Zg. Danici“ zagnal velik krik in pridušal občinstvo, naj ne gre k tej predstavi. „Zg. Danica“ je v tistih žalostnih časih imela še veliko moč in je Jeran res dosegel, da predstava ni bila posebno obiskana. Poznejši kanonik Klun, ki je sicer marljivo zahajal v gledališče, je od predstave izostal, prišla pa sta na predstavo dva druga duhovnika. V fotelju je ponosno in mirno sedel vzgledni duhovnik profesor Šolar, ki je umrl kot deželni šolski nadzornik v Dalmaciji, na galeriji pa je sedel

duhovnik, ki se zdaj živi, in temu so takle debele solze po lici. Ko so ga sosedje zvedavo pogledovali, je pošteno mož odkritoarčno rekel: „Jaz sem sam vse to doživel in občutil.“ Ko so potem v stari čitalnici vsakdanji gostje vprašali prof. Šolarja za njegovo mnenje o tej igri, je odgovoril: Obžalujem, da niste predstave videli. Meni je igra vseskoz ugajala in je Anzengruberju le čestitati na morali, ki jo daje igra. Dotična predstava je bila uprizorjena na korist nekemu tedanjemu igralcu. Ta je imel valed Jeranovega neslanega pisarjenja občutno škodo, a vsakdanji čitalnični gostje so med seboj nabrali lep znesek, da odškodijo beneficijanta. Nekateri izmed tedanjih igralcev dajejo že na onem boljšem svetu račun za svojo predrznost, tako Schmidt (dolski župnik), Kajzel (učitelj), Jekovec, Š. Pater-noster in Juvancič, a igra je še danes tako mlada, kakor je bila tedaj. „Slovenec“ je ne ubije, in naj še tako kriči. To mu pokaže prihodnja predstava!

— **Gosp. Anton Koblar**, novoimenovani kranjski župnik in dekan, se je v torek ob 1/2 12 uri dop. pripeljal za stalno v Kranj. Sprejem je bil kaj skromen, kar je bilo pri obstoječih razmerah najpametnejše. Pred župno cerkvijo ga je pričakovala ljudsko šolska mladina. Po blagoslovu v cerkvi so ga pozdravili v zakristiji gg. okr. glavar dr. Miha Gstettenhofer, ravnatelj Jos. Hubad s tremi profesorji in župan ces. svetnik Karl Šavnik. Slednji ne v imenu obč. odbora, temveč kot zastopnik prebivalstva največjega kraja v kranjski dekaniji. Resnici na ljubo konstatiramo, da obč. odbor ni sklenil — kakor se je poročalo „Slov. Narodu“ — da dekana ne bo vsprejel ofi-cielno. O tem sploh ni bilo treba sklepati, ker je bilo že samo ob sebi umevno. Navzoč je bil tudi veletržec in član trgovske zbornice g. F. Omersa. Zastopal je pogrebno bratovščino sv. Jožefa. Novemu dekanu so se peljali nasproti g. kapelan Renier, kakor povsem naravno oba ključarja in — gg. Cof, Florian in Pavšlar. Ker ljudstvu kar ni šlo v glavo, da bi ti trije gospodje zastopali verno meščanstvo — ne gledé na to, da jih v to ni nihče pooblastil — se je različno ugibalo. Zbilo se je mnogo dobrih in slabih dovtipov, in nekateri so trdili kar naravnost, da zastopa ta trojica različne vodene konsorcije. Nam, ki nismo tako radovedni, se zde taka ugibanja neumestna. Mi kot liberalci trdimo edino le to, da se nikomur ne sme kratiti kake pravice, najmanj pa pravice — blamirati se! Vsekako ima pa novi gosp. dekan neznansko srečo. Komaj je stopil v Kranj in že je pripeljal nazaj v naročje materi cerkvi — tri izmed najtrdovratnejših kranjskih „brez-vercev“.

— **Vrhnika in nje dekan.** Vrhnški dekan gosp. Gantar se je v zadnjem času popolnoma spremenil. Prej tako pametni, obzirni, takti gospod je postal sedaj nakrat nestrpen in nasilen kakor kak petelinast kaplan. Ko so zadnjič vzlic njegovi prepovedi na Verdu plesali, razkoračil se je g. dekan naslednjo nedeljo v cerkvi tako, da so Vrhnčanje kar strmeli. Gosp. dekan spozabil se je na leci tako daleč, da je celo psoval. Čuli so se izrazi kakor „škrijoci“, „podfutrane babe“ in več podobnih. Ljudje so kar strmeli, toliko bolj, ker doslej niso poznali g. dekana od te strani. Dekanova propoved je obudila splošno ogorčenje v celi fari in to ogorčenje je dobilo izraza v zadnji seji obč. zbora. Tistih odbornikov, ki hodijo sicer čez drn in strn z dekanom, tistih ni bilo na sejo; Tršar in njegova so-mišljenika so pač slutili, da se bo v tej seji spregovorila resna beseda z gospodom dekanom in so ostali doma. Še ti so pustili dekana na cedilu. V seji se je najprej prečitala primerna interpelacija zaradi dekanove tako malo dostojne propovedi. Gosp. dekan je nanjo odgovoril precej razburjeno. Potem pa je začelo treskati. Različni obč. odborniki so dekanu prav pošteno brali levite, vmes pa so se čuli vsakovrstni medklici, kakor: „Ali na Brezovici pa smejo plesati?“ — „Kaj škofova prepoved ne velja za katoliško oštarijo na Glincah, kamor hodi Panganet Matilda?“ — in še več drugih. Seja je bila prav burna in je imela tudi svoje posledice. Gosp. dekan je namreč drugi dan po tej seji iztopil iz občinskega odbora. Gosp. dekan je pač sam kriv, da je tako daleč prišlo. Užival je ugled in spoštovanje pri vseh, dokler je postopal kakor se spodobi, a izpodkopal si bo svoje sta-

lišče popolnoma, če bo še v naprej postopal tako, kakor je sedaj začel. Svetujemo mu, naj postane zopet takšen, kakršen je bil. Vrhnški občespoštovani gospod župan mu je lahko za vzgled, kako se da izhajati, če postopa človek možato in taktno.

— **Iz Vencajzove oštarije na Glincah.** V nedeljo zvečer je cviljenje harmonike zapeljalo necega kmetiča, da je vstopil v katoliško oštarijo na Glincah. Naročil je vina, a ko je storil prvi požirek, je tako krvavo pogledal okrog sebe, da se ga je ustrašila še „Panganet-Matilda“, ki se sicer ne ustraši celega bataljona vojakov. Opozorila je nanj svoje prijateljice, na kar je gospodična „Štibalca“ stopila k tujcu, da bi izvedela, kaj da je. Vprašala ga je kar mogoče ljubeznivo: „Očca, kaj ne, da je dobra kapljica.“ Kmetič jo je srdito pogledal in rekel: „Poglejte, samo 4 zobe imam, a kar škripjem z njimi, tako je kisla ta pi-jača.“ Čim več je kmetič izpraznil kozarcev, toliko bolj je škripal. Naposled je začel še na glas zabavljati. Da bi drugi gostje ne slišali tega zabavljanja, obstopile so „Panganet-Matilda“, „Španiš-muha“, „Štibalca“ in „Purmanov čampelj“ nezadovoljnega kmetiča in mu zapele znano pesem: „Oh, luštno je res na deželci, kjer bišca na sa-mem stoj“, a dasi so pele na ves glas in je sloveči basist „Natur-buča“ pomagal na vse kripelje, vendar niso pomirile razjarjenega kmetiča. Ta je s svojimi 4 zobmi naprej škripal, dokler ni izpil naročenega vina. Naročil je potem piva, a dobil ga ni, ker so se bali, da bi zopet začel škripati.

— **Predsednik Gleispach in adjunkt Hradecky.** „Domovina“ piše: Pred časom smo že povedali, da je moral sodni adjunkt dr. Hradecky proti svoji volji, ker ne zna slovenskega jezika, v Celje. Ta mož je dober jurist, a tudi vesten sodnik. Delo mu je tukaj nemogoče, a prošnji, da se ga prestavi v nemške kraje, se ne ugodijo. Kako smo gledali v ponedeljek, 24. t. m. tega gospoda sedečega mesto v pisarni pri delu, v dvorani za javne razprave med kmeti in celjskimi pijoni, poslušajočega razpravo, da bi si tako pridobil kak izraz slovenskega jezika. Kam bo privedla taka justica ljudstvo, si niti ne upamo misliti, a grof Gleispach o tem ne premišluje. Govori se celo, da dobimo celo krdelo mladih nemških sodnih uradnikov v Celje, da se bodo tu učili slovenščine. Koliko se je bodo priučili, še lahko sedaj presodimo.

— **Slovensko gledališče.** V torek, dne 2. oktobra vprižori se prvič na slovenskem odru hrvatska narodna opera Nikola Šubić-Zrinjski, katero je zložil mojster Ivan pl. Zajc. Več na drugem mestu.

— **Vojaška vest.** Topničarski nadporočnik gospod Milan vitez Bleiweis-Trsteniški je sprejet v vojno šolo, v kateri se izobrazujejo častniki za generalni štab.

— **Nov odvetnik.** G. dr. Albin Kapus otvori s 1. oktobrom svojo odvetniško pisarno v Ljubljani, in sicer v Gospodskih ulicah št. 19.

— **Poročil se je g. dr. Anton Švigelj**, odvetniški koncipient v Ljubljani, z gospo. Mašo Dworský z Dunaja. Čestitamo!

— **Skupni izlet Štajercev k l. slovenski umetniški razstavi v Ljubljano.** Čitalniški odbor v Celju je sklenil posredovati za skupni izlet iz Spod. Štajarske k umetniški razstavi dne 14. oktobra t. l. v Ljubljano. Izleta se udeleži prav lepo število celjskih Slovencev in Slovenk, pričakovati pa je tudi, da se pridružio Slovenke in Slovenci iz vseh pokrajin Spod. Štajarske, da bodo z mnogobrojnimi prihodom pokazali slovensko vzajemnost in smisel za umetnost. Udeležniki naj se prijavijo odboru „Celjske čitalnice“, ki bo priskrbel z ozirom na število, ali za znizano vožnjo ali pa celo za poseben vlak. Odhod iz Celja v nedeljo, dne 14. oktobra zjutraj ob 7. uri. Ako bode število udeležencev primerno, priskrbeli bodo tudi za posebno slovensko predstavo opere.

— **Umetniško razstavo je obiskalo:** 22. t. m. 87 oseb, 23. 287, 24. 32, 25. 60, 26. 57, 27. 51, 28. 45, skupaj 619 oseb.

— **Odbor „zveze slovenskih kole-sarjev“** se je v zadnji seji tako-le sestavil: Predsednik: gosp. Rudolf Vesel, I. podpredsednik g. Fran Gombač. II. podpredsednik g. Ivan Dražil, tajnik: g. Janko Gogala, tajnikov namestnik g. Artur Jakše, blagajnik: g. Ivan Frelib, blagajnikov namestnik

svoje ter jim naznani, da hoče s silno vojsko 200.000 mož na Dunaj. Na potu pa mu je trdnjava Siget v južni Ogrski, katero brani hrvatski junak Šubić Zrinjski. Tega hoče najprej uničiti, potem pa kreniti proti Dunaju. (Interesanten je prizor, ko je govor o Zrinjskem in Sigetu in se pri besedah: „U Sigetu je Zrinjski — dok silni Hrvat taj životom Siget brani, uzet ga nečeš, znaj, ti Sigeta se kani (ogibaj)“ prvič čuje v petje vpleten glavni motiv „U boj, u boj!“). — Druga slika nam kaže življenje v Sigetu. Jelena, hči Zrinskega in Juranič, mlad hrvatski plemič, se poslavljata, ker mladega junaka zove dolžnost od svoje ljube, koji pravi: „Ti si radost mojih danah, u tujinstvu Ti moj dom“. Dohaja valjda služba zove“, na kar Jelena tužno odgovarja: „Služba, da, al teška služba, na nas Turčin ide klet!“ Zrinski sam dohaja in pove, da gre resnično Sultan sam na Siget. Eva je pogumna, boječi se hčerki pa pravi oče: „Ti budi majke vriedna i otcu mila hči!“ Nastopi Juranič in potrudi vest, da gre Sultan res na Siget. V drugič se začuje motiv „U boj, u boj!“ Juranič odkrije svoje srce očetu Jelene in zaprosi za nje roko, kojoj mu Zrinjski tudi obljubi, ali prej naj mine vojna in z mečem naj si jo zasluži. — Tretja slika kaže nam dvor v Sigetu, kjer slave hrvatski vodje zmago nad Turci in si dajejo pogum, da nadalje branijo grad, na kar jih pozivlje pismo, došlo od kralja. Z veliko, efektno številko, prisego, da branijo Siget do zadnje kaplje krvi, konča ta slika.

Drugo dejanje nam kaže v 4 sliki turški tabor pred Sigetom, v katerem je veselo življenje petje in ples. Sultan je poslal sela v Siget, naj se mu uda, ker se mala četa ne more braniti turški sili, za kralja hrvatske hoče narediti Zrinjskega, ako mu izroči Siget. — Peta slika se vrši v veliki dvorani v Sigetu. Ker ni možno braniti novega mesta proti turškemu navalu, sklene Zrinjski skupno z vodamji, da se zažge novo mesto in se vsi potegnejo v staro: „nek oganj plane v taj mah, da gradu ne ima traga“. Predno pride naznanjeni turški vodja, se poslavlja Zrinjski v elegično nadahnjeni romanzi od mesta, ki „divno sjaje, u božjeg sunca traku, a ne zna, da če skoro jad u crnu, nač ga mraku“. Vstopi turški odposlanec Mehmed in skuša na vse načine z obljubami in grožnjami pridobiti Zrinjskega, a brezuspešno. Zrinjski pozove vse, naj Turčinu ponove prisego svete besede, ki se glase: „Do zadnje kapi krvi — za dom je sladko mrijeti“. Vsi se objamejo, Paprutović javlja: „Sa sadem strana gori novi grad“, Zrinjski pa odslovi turškega poslanca z besedami: „Otidji, kaži caru, u gradu što si vidio!“

Tretje dejanje ima zopet tri slike. Prva (v celoti 6.) nam kaže šotor Sulejmana. Mehmed in Levi sta ob počivališču sultana, ki je jako bolan, in katerega niti vest, da je pol Ogrske njegove, ne zadovolji, le Siget hoče imeti in egiptsko krono ponuja zanj. Utrujen od boja, sultan umira, „izdiše stari lev“, kakor sam pravi, a jedna strastna želja, ga še drži pokonci, da prej vidi podleči Zrinjskega: „O Zrinjski, i ti češ sa mnom počiti“ (iti). Z zadnjimi silami še kliče: Naskok, naprej! juriš! in moli: „Alah, čuj svog slugu, razveseli moju tugu, prije moje smrti, daj mi Siget striti!“ Ko prihaja vodja Ali Portuk in naznani, da turške čete beže, da je napad na Siget odbit, se sultan zgrudi mrtev, Mehmed pa triumfujoč naznanja, da zdaj je on poveljnik, zdaj gre on na Siget. — V 7 sliki vidimo Jeleno v podzemskih prostorih, kamor jo je odvedla mati Eva in jo tolaži, da bode skoro bolje, samo z očetom hoče še govoriti. Jelena zaspi in v sanjah vidi, sama sebe, kako se z ljubljanim Juraničem spreha meji vilami, katere pozdravljajo zaročenca pojoče: „Mladenaca evo naših, živili mladenci, sretan bio ovaj pir, pratio vas sveti mir!“ Probudivša se, vidi Jelena, da je bilo vse le krasen sen, a kmalu pride Juranič in jo pozove, naj gre z njim, da jo zove oče. Ona pa ga prosi, naj od njegove roke umre, da je ne dobe ljuti Turki v roke: „Probodi me! Jel' hočeš, da me Turčin muči, sramoti naše ime?“ Krvavečim srcem se odloči Juranič, da ji izpolni to obupno željo in z vsklikom: „Hvala dragi, ti smrću život daruješ“, umre Jelena v rokah njega, ki vzdahne: Ah blago tebi, dušo čista, tvoj je svetli raj! — V zadnji sliki prihaja Zrinjski v svečani

slavnostni obleki z Evo, da spregovori z njo še zadnjo besedo, da drži rodu sveto obljubo svojo, kar „Zrinjski če uminut, i četa mala s njim, al rodu sunce sinut, razpršit robstva dim!“ Eva hoče z njim junško umreti in bakljo vreči v smodnik ter poleteti v višine. Navdušeno pojata oba: „Na krilih slave letimo pred vječne pravde sud, z božanskim žarom njetimo, hrvatsku viernu grud!“ Vrne se Juranič naznanjajoč smrt Jelene: „Angjelak nam je Jelena! Izpred nas ode (odšla je) gore u vječne božje dvore!“ Hrvatski junaki nastopijo s svojo zastavo, čujejo se turške trombe in z znanim velečastnim ensemblom in zborom „U boj, u boj.“ in z živo podobo se konča opera.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. septembra.

— **Občinski svet** ljubljanski ima v torek, 2. oktobra t. l. ob petih popoldne v mestni dvorani redno javno sejo.

— **Volitve v V. kurijo.** Jutri je zadnji dan za vrnitev popisovalnih pol. Hišni gospodarji, ki svojih volilnih upravičencev dosedaj še niso izkazali in pol vrnili, se morajo torej poženiti s tem delom.

— **„Slovenec“ in „Dolski župnik“.** Zopet smo se prepirali, da „Slovenec“ precenjujemo, in da ga smatramo veliko pametnejšim, kakor je v resnici. Slutili smo sicer, da njemu pri njegovi borniranosti „Dolski župnik“ ne bo všeč, saj je to slavospev na versko toleranterost in pretresujoča slika posledic, ki jih ima pri poštenih duhovnikih le prepogostokrat prisiljeni celibat. Recimo kdo kar koli, to je sveta resnica, da je celibat velika nesreča tako za duhovnike kakor za ljudstvo. Tudi duhovnik je človek in pod kožo ravno tako krvav kakor vsak drugi. Prav zato smo mislili, da bo „Slovenec“ tako pameten in bo o igri molčal, če se že ne more povzpeti do trezne sodbe o njej in o njeni tendenci. Toda tako pameten ni bil! Razkoračil se je na dolgo in na široko proti njej, ne da bi pobijal nje tedenco, nego da bi uprizoritev te igre predstavil kot nekako demonstracijo proti katoliški cerkvi. Taki poskusi nas silijo samo na smeh. Ta bi bila lepa, da bi se igra, ki se predstavlja po celem svetu, ki je klasična slika iz življenja, ne smela pri nas predstavljati samo zato ne, ker so naši klerikalci najborniranejši ljudje na svetu! Predstava je bila prav umestna in tudi prav dobra, a če pravi „Slovenec“ kritik, g. Cankar, da je prevod presurov, mu povemo, da je ta „su rovi“ prevod oskrbel njegov lastni brat. No, „Slovenec“ je izpregovoril, a če misli, da je igro s tem ubil, se jako moti. Časi rajnega Jerana so minili in se ne povrnejo nikdar več. „Dolski župnik“ se je pred četrto stoletjem predstavljal prvič na slovenskem odru, ko se je cela Avstrija bavila s to igro. Ko se je „Dolski župnik“ l. 1871. prvič predstavil v Gradcu, prihajali so štajarski nemški kmetje kar trumoma z gora, da vidijo to predstavo. Prihajali so ljudje, ki še vedeli niso, kaj da je gledališče, ki so v gledališče prinesli klobase in mošt, ter nabasali svoje pipe in hoteli pušiti. Ko so necega takega moža opozorili, naj se odkrije, je rekel, „i deck mi seho o, won da Herr Pforra kommt“. V gledališču in okrog gledališča je bilo tedaj vse črno policajev, ker se je mislilo, da pride do demonstracij. A zgodilo se ni nič hudega, nasprotno, igra je, kakor nam poroča očividci, neizmerno ugajala in splošna sodbakmetjskih ljudi je bila: „Ko bi imeli take duhovnike, bi bilo lepo na svetu.“ L. 1872 se je ta igra prvič predstavljala v Mariboru. Zanimivo je, da so bili pri tej predstavi vsi trije uredniki „Slov. Naroda“, tedanji urednik Tomšič in poznejša urednika Jurčič in Železnikar, dalje dr. Zarnik in takratni kaplan v Fraubeimu. Ko se je naznanilo, da se vprizori „Dolski župnik“ v Ljubljani v slovenskem jeziku, je rajni Jeran v svoji prismojnosti „Zg. Danici“ zagnal velik krik in pridušal občinstvo, naj ne gre k tej predstavi. „Zg. Danica“ je v tistih žalostnih časih imela še veliko moč in je Jeran res dosegel, da predstava ni bila posebno obiskana. Poznejši kanonik Klun, ki je sicer marljivo zahajal v gledališče, je od predstave izostal, prišla pa sta na predstavo dva druga duhovnika. V fotelju je ponosno in mirno sedel vzgledni duhovnik profesor Šolar, ki je umrl kot deželni šolski nadzornik v Dalmaciji, na galeriji pa je sedel

duhovnik, ki še zdaj živi, in temu so takle debele solze po lici. Ko so ga sosedje zvedavo pogledovali, je poštteni mož odkritoarčno rekel: „Jaz sem sam vse to doživel in občutil.“ Ko so potem v stari čitalnici vsakdanji gostje vprašali prof. Šolarja za njegovo mnenje o tej igri, je odgovoril: Obžalujem, da niste predstave videli. Meni je igra veseskoz ugajala in je Anzengruberju le čestitati na morali, ki jo daje igra. Dotična predstava je bila uprizorjena na korist nekemu tedanjemu igralcu. Ta je imel valed Jeranovega neslanega pisarjenja občutno škodo, a vsakdanji čitalnični gostje so med seboj nabrali lep znesek, da odškodijo beneficijanta. Nekateri izmed tedanjih igralcev dajejo že na onem boljšem svetu račun za svojo predrznost, tako Schmidt (dolski župnik), Kajzel (učitelj), Jekovec, Š. Pater-noster in Juvančič, a igra je še danes tako mlada, kakor je bila tedaj. „Slovenec“ je ne ubije, in naj še tako kriči. To mu pokaže prihodnja predstava!

— **Gosp. Anton Koblar**, novoimenovani kranjski župnik in dekan, se je v torek ob 1/2 12 uri dop. pripeljal za stalno v Kranj. Sprejem je bil kaj skromen, kar je bilo pri obstoječih razmerah najpametnejše. Pred župno cerkvijo ga je pričakovala ljudsko šolska mladina. Po blagoslovu v cerkvi so ga pozdravili v zakristiji gg. okr. glavar dr. Miha Gstettenhofer, ravnatelj Jos. Hubad s tremi profesorji in župan ces. svetnik Karl Šavnik. Slednji ne v imenu obč. odbora, temveč kot zastopnik prebivalstva največjega kraja v kranjski dekaniji. Resnici na ljubo konstatiramo, da obč. odbor ni sklenil — kakor se je poročalo „Slov. Narodu“ — da dekana ne bo vsprejel ofielno. O tem sploh ni bilo treba sklepati, ker je bilo že samo ob sebi umevno. Navzoč je bil tudi veletržec in član trgovske zbornice g. F. Omers. Zastopal je pogrebno bratovščino sv. Jožefa. Novemu dekanu so se peljali nasproti g. kapelan Renier, kakor povsem naravno oba ključarja in — gg. Cof, Florian in Pavšlar. Ker ljudstvu kar ni šlo v glavo, da bi ti trije gospodje zastopali verno meščanstvo — ne gledé na to, da jih v to ni nihče pooblastil — se je različno ugibalo. Zbilo se je mnogo dobrih in slabih dovtipov, in nekateri so trdili kar naravnost, da zastopa ta trojica različne vodene konsorcije. Nam, ki nismo tako radovedni, se zde taka ugibanja neumestna. Mi kot liberalci trdimo edino le to, da se nikomur ne sme kratiti kake pravice, najmanj pa pravice — blamirati se! Vsekako ima pa novi gosp. dekan neznansko srečo. Komaj je stopil v Kranj in že je pripeljal nazaj v naročje materi cerkvi — tri izmed najtrdovratnejših kranjskih „brezvercev“.

— **Vrhnik in nje dekan.** Vrhniški dekan gosp. Gantar se je v zadnjem času popolnoma spremenil. Prej tako pametni, obzirni, takti gospod je postal sedaj nakrat nestrpen in nasilen kakor kak petelinast kaplan. Ko so zdanjč v zlic njegovi prepovedi na Verdu plesali, razkoračil se je g. dekan naslednjo nedeljo v cerkvi tako, da so Vrhničanje kar strmeli. Gosp. dekan spozabil se je na leci tako daleč, da je celo psoval. Čuli so se izrazi kakor „škrjoci“, „podfutrane babe“ in več podobnih. Ljudje so kar strmeli, toliko bolj, ker doslej niso poznali g. dekana od te strani. Dekanova propoved je obudila splošno ogorčenje v celi fari in to ogorčenje je dobilo izraza v zadnji seji obč. zbora. Tistih odbornikov, ki hodijo sicer čez drn in strn z dekanom, tistih ni bilo na sejo; Tršar in njegova somišljenika so pač slutili, da se bo v tej seji spregovorila resna beseda z gospodom dekanom in so ostali doma. Še ti so pustili dekana na cedilu. V seji se je najprej prečitala primerna interpelacija zaradi dekanove tako malo dostojne propovedi. Gosp. dekan je nanjo odgovoril precej razburjeno. Potem pa se začelo treskati. Različni obč. odborniki so dekanu prav pošteno brali levite, vmes pa so se čuli vsakovrstni medklici, kakor: „Ali na Brezovici pa smejo plesati?“ — „Kaj škofova prepoved ne velja za katoliško oštarijo na Glincah, kamor hodi Panganet Matilda?“ — in še več drugih. Seja je bila prav burna in je imela tudi svoje posledice. Gosp. dekan je namreč drugi dan po tej seji iztopil iz občinskega odbora. Gosp. dekan je pač sam kriv, da je tako daleč prišlo. Užival je ugled in spoštovanje pri vseh, dokler je postopal kakor se spodobi, a izpodkopal si bo svoje sta-

lišče popolnoma, če bo še v naprej postopal tako, kakor je sedaj začel. Svetujemo mu, naj postane zopet takšen, kakršen je bil. Vrhniški občespoštovani gospod župan mu je lahko za vzgled, kako se da izhajati, če postopa človek možato in taktno.

— **Iz Vencajzove oštarije na Glincah.** V nedeljo zvečer je cviljenje harmonike zapeljalo necega kmetiča, da je vstopil v katoliško oštarijo na Glincah. Naročil je vina, a ko je storil prvi požirek, je tako krvavo pogledal okrog sebe, da se ga je ustrašila še „Panganet Matilda“, ki se sicer ne ustraši celega bataljona vojakov. Opozorila je nanj svoje prijateljice, na kar je gospodična „Štibalca“ stopila k tujcu, da bi izvedela, kaj da je. Vprašala ga je kar mogoče ljubeznivo: „Oča, kaj ne, da je dobra kapljica.“ Kmetič jo je srdito pogledal in rekel: „Poglejte, samo 4 zobe imam, a kar škripljem z njimi, tako je kisa ta pi-jača.“ Čim več je kmetič izpraznil kozarcev, toliko bolj je škripal. Naposled je začel še na glas zabavljati. Da bi drugi gostje ne slišali tega zabavljanja, obstopile so „Panganet Matilda“, „Španiš-muha“, „Štibalca“ in „Purmanov čampelj“ nezadovoljnega kmetiča in mu zapele znano pesem: „Oh, lušno je res na deželci, kjer hiša na samem stoji“, a dasi so pele na ves glas in je sloveči basist „Natur-buča“ pomagal na vse kriplje, vendar niso pomirile razjarjenega kmetiča. Ta je s svojimi 4 zobmi naprej škripal, dokler ni izpil naročenega vina. Naročil je potem piva, a dobil ga ni, ker so se bali, da bi zopet začel škripati.

— **Predsednik Gleispach in adjunkt Hradecky.** „Domovina“ piše: Pred časom smo že povedali, da je moral sodni adjunkt dr. Hradecky proti svoji volji, ker ne zna slovenskega jezika, v Celje. Ta mož je dober jurist, a tudi vesten sodnik. Delo mu je tukaj nemogoče, a prošnji, da se ga prestavi v nemške kraje, se ne ugodí. Kako smo gledali v ponedeljek, 24. t. m. tega gospoda sedečega mesto v pisarni pri delu, v dvorani za javne razprave med kmeti in celjskimi pijoni, poslušajočega razpravo, da bi si tako pridobil kak izraz slovenskega jezika. Kam bo privedla taka justica ljudstvo, si niti ne upamo misliti, a grof Gleispach o tem ne premišluje. Govori se celo, da dobimo celo krdelo mladih nemških sodnih uradnikov v Celje, da se bodo tu učili slovenščine. Koliko se je bodo priučili, še lahko sedaj presodimo.

— **Slovensko gledališče.** V torek, dne 2. oktobra vprizori se prvičkrat na slovenskem odru hrvatska narodna opera Nikola Šubić-Zrinjski, katero je zložil mojster Ivan pl. Zajc. Več na drugem mestu.

— **Vojaška vest.** Topničarski nadporočnik gospod Milan vitez Bleiweis-Trsteniški je sprejet v vojno šolo, v kateri se izobrazujejo častniki za generalni štab.

— **Nov odvetnik.** G. dr. Albin Kapus otvori s 1. oktobrom svojo odvetniško pisarno v Ljubljani, in sicer v Gospodskih ulicah št. 19.

— **Poročil se je** g. dr. Anton Švigelj, odvetniški koncipient v Ljubljani, z gosp. Mašo Dworský z Dunaja. Čestitamo!

— **Skupni izlet Štajercev k l. slovenski umetniški razstavi v Ljubljano.** Čitalniški odbor v Celju je sklenil posredovati za skupni izlet iz Spod. Štajarske k umetniški razstavi dne 14. oktobra t. l. v Ljubljano. Izleta se udeleži prav lepo število celjskih Slovencev in Slovenk, pričakovati pa je tudi, da se pridružio Slovenci in Slovenci iz vseh pokrajin Spod. Štajarske, da bodo z mnogobrojnim prihodom pokazali slovensko vzajemnost in smisel za umetnost. Udeležniki naj se prijavijo odboru „Celjske čitalnice“, ki bo priskrbel z ozirom na število, ali za znižano vožnjo ali pa celo za poseben vlak. Odhod iz Celja v nedeljo, dne 14. oktobra zjutraj ob 7. uri. Ako bode število udeležencev primerno, priskrbeli bodo tudi za posebno slovensko predstavo opere.

— **Umetniško razstavo** je obiskalo: 22. t. m. 87 oseb, 23. 287, 24. 32, 25. 60, 26. 57, 27. 51, 28. 45, skupaj 619 oseb.

— **Odbor „zveze slovenskih kole-sarjev“** se je v zadnji seji tako-le sestavil: Predsednik: gosp. Rudolf Vesel, I. podpredsednik g. Fran Gombač, II. podpredsednik g. Ivan Dražil, tajnik: g. Janko Gogala, tajnikov namestnik g. Artur Jakša, blagajnik: g. Ivan Frelih, blagajnikov namestnik

je prinesel velezanimivo razpravo, ki z raznimi podatki dokazuje, da je na svetu vedno manje tenoristov in sopranistic, a čim dalje več basistov in altistic. Med moškimi glasovi je sedaj največ baritoni stov. Dramatične sopranisticke izginjajo, dobri tenoristi so takisto že redki. No, preteče pa vendarle še precej vode, dokler bo govoril ves svet v basu in v altu!

* **Obiteljska drama.** 21. t. m. se je pripetila v Petrogradu prežalostna rodbinska tragedija. 28 letna baronica V., rodom Španka, žena tajnika ruskega poslanstva v Madridu, je imela pri sebi 18 letno sestro. Ta je bila krasna deva, ki je ljubila svojo sestro iz vse duše. Starejša, omožena sestra pa je postala polagoma silno ljubosumna na sestro in razburjenja ni manjkalo v rodbini noben dan. Ljubosumnost baronice pa je še naraščala, ker je baron branil svakinjo ter rezko zavračal ženine ne utemeljene napade. Te dni pa je baron od-potoval. Žena in svakinja sta ga spremili na kolodvor ter se na to vrnili sami domov. Sestri sta se kmalu začeli pripraviti, a k nesreči ni bilo niti služkinje doma. Ljubosumna baronica se je raztogotila toli zelo, da je zgrabila revolver ter ustrelila na mlajšo sestro. Zadelo jo je. Sestra, dasi ranjena, je bežala, a baronica zanj. Lovila jo je od sobe do sobe ter streljala nanjo, dokler se ni krvaveča iz petih ran zgrudila mrtva na tla. Nato je šla baronica sama na policijo. Tja grede je srečala troje svojih otrok, ki so prihiteli k njej ter jo hoteli poljubljati in objemati. Baronica pa jih je pahnila od sebe, rekoč: „Jaz sem zla mati!“ Po barona so telefonirali. Splošno se misli, da je baronica od ljubosumnosti zblaznela.

* **Z ribiško mrežo rešena smrti.** Iz Oseka poročajo, da je 5. t. m. skočilo v Dravo mlado dekle Terezija Zaich. Nedaleč od nje pa je z mrežo lovil ribe ribič Anton Konrad. Ko se je dekle začelo potapljati, jo je ribič ujel v mrežo ter onesveščeno potegnil na suho, kjer se je kmalu zavedla.

* **Velika tatvina.** V Berlinu so odnesli iz vile dr. Wredeja vrednostnih papirjev za 3 milijone mark. A že drugega dne so našli vrednostne papirje v železniškem vozu. Manjkalo jih je le za 15.000 mark. Zaprli so hišnika in slugo.

* **Najvišji dimnik na svetu** ima neka tovarna v Holokamu pri Antverpah. Visok je 125 m ter je višji kot stolpi cerkev. Vrh dimnika je še 15 metrov visok strelovod.

* **Čudna nesreča.** Te dni je v Moosburgu pri Monakovem neki kmet pil vodo iz vrča. V vodi pa je bila osa, ki se je v grlo ustavila in kmeta tako opikala, da mu je grlo silno oteklo, ter bi se bil malone zadušil. Poklicati so morali zdravnika.

* **Kanibali pomorili.** 12 znanstvenikov iz Amerike je hotelo preiskati otok Torturas v zalivu Kalifornije. Otok je obljuben s kanibali. Spočetka junija je dospela ekspedicijska do otoka, toda že četrty dan so jo kanibali nenadoma zgrabili ter pobili razen treh vse. Trije so utekli divjakom na čolnu. Tudi vodja ekspedicijske, Američan Wakefield Newton je padel.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“. Vsebinska okto-brskega zvezka: 1. Demeter: Težak. Pesem 2. B. Baebler: Ladja mi po temnem morju plava. Pesem. 3. Ivan Prijatelj: Stari Boc. Kmetijska študija. (Povest). 4. Vojanov: Ples. Pesem. 5. Laščan: Absalom. Pesem. 6. Anton Mazanowski: Najmlajši poljski novelisti. (Konec). 7. V. A. Francov: Pismo E. Korytky F. L. Čelakovskemu. 8. Carmen: Luč. Pesem. 9. A. Aškerc: Prva slovenska umetniška razstava. 10. T. Doksov: Šahova brada. Pesem. 11. Ivan Prijatelj: Tolstoj in njegov roman „Vstajenje“ (Konec prih.). 12. A. Šantel: Plastičnost v slikarstvu. 13. Ivan Šubic: Iz pisem Jurja Šubica (Konec prih.). 14. Književne novosti. A.: Stolna crkva u Djakovu — A. A.: Rameh 15. Lstiek. Slovenska nižja gimnazija v Ljubljani. — Otvoritev prve slovenske umetniške razstave. — Drugi občni zbor „Slovenskega umetniškega društva“. — Kranjčeva slavnost. — L. Pintar: Emil Korytko. — Naši pisatelji v prevodih. — † Dr. Francišek Lampe. — Herbert Spencer največji zagovornik zatirancev. — Corrigenda.

Telefonska in brzojavna poročila.

Divača 29. septembra. Cesar se je pripeljal točno ob 7¹/₂ uri zjutraj. Sprejem ob pokanji topičev in burnih „živio“-klicih je bil sijajen. Šolska mladina štirih šol, mahaje s cesarskimi, narodnimi in deželnimi zastavicami, je ob prihodu in odhodu živahno pozdravljala cesarja; deklica mu je podala šopek. Namestnik je predstavil cesarju okrajnega glavarja, predstojnike drugih uradov iz Sežane, in uradnike, duhovščino, župane štirih občin. Cesar je milostno ogovoril skoro vse in se ob odhodu za sprejem ljubeznivo zahvalil. Poslopja ob kolodvoru so vsa v narodnih zastavah; južna železnica za slovensko trobojnico ni imela prostora.

Gorica 29. septembra. Cesar je prispel ob 9. uri dopoldne sem in bil po določenem ceremonielu slovesno sprejet.

Dunaj 29. decembra. Vso pozornost političnih krogov obrača na se jutrišnji strankarski shod nemških radikalcev v Trutnovu na Češkem. Izkazalo se je, da je trutnovski župan Rauch res brzojavil na kabinetno pisarno in prosil, naj se shod nemških radikalcev prepove. Župan Rauch namerava obelodaniti posebno opravičenje tega koraka. Raznim tukajšnjim listom se poroča, da se nemški radikalci pripravljajo, da pripeljejo celo armado radikalnih kmetov na jutrišnji shod. Dasi je vlada poslala že 60 orožnikov v Trutnov, je župan vendar odklonil odgovornost za javni red.

Dunaj 29. septembra. Nemški krščanski socialisti so izdali svoj volilni oklic, ki je okičen z vsakovrstnimi obljubami in ki pravi, da bodi volilna parola: „Gut deutsch, gut christlich, gut österreichisch.“ Mej krščanskimi socialisti in mej nacionalci je radi medsebojnega podpiranja posameznih kandidatov mnogo nasprotij. Kršč. socialisti zahtevajo, naj se prepusti njim mandat pete kurije v Gradcu, ki so ga doslej imeli socialni demokratje, a le ker so jih podpirali nacionalci.

Praga 29. septembra. Shod zastupnikov češke ljudske stranke (Masarykove) je sklenil, naj njeni pristaši v tistih krajih, koder kandidirajo socialni demokratje, glasujejo in delujejo za te.

Lvov 29. septembra. Bivši prezident poslanske zbornice, Abrahamowicz je na shodu lvovskih veleposestnikov zastopal stališče, da so samo direktne državnozbornske volitve krive sedanje politične krize, ker so vsled teh prišli radikalni elementni v zbornico. Z razpustom poslanske zbornice se ne bo nič doseglo, če se ne vred jezиковno vprašanje in ne premeni državnozbornski pravilnik.

London 29. septembra. Iz Šanghaja se poroča, da ponuja Rusija kitajski vladi denar, da vrne angleško posojilo.

Narodno gospodarstvo.

Našim sadjarjem!

(Priobčil Viktor Rohrmann).

Vsled svojih nasvetov, kaj naj letos naši sadjarji z obilnim sadjem store, došlo mi je mnogo vprašanj, kake naprave imajo na Virtemberskem za stiskanje jabolk in hrusk, — povdarjaje, da si vendar ne more posameznik dragih strojev nabaviti. — Na to vprašanje odgovarjam, da imajo na Virtemberskem v vsakem večjem kraju po jedno ali več parnih stiskalnic. V Stuttgartu jih je 11. V te „Dampfmöstereien“, kakor jih ondotno ljudstvo nazi-lja, pripeljejo posamezniki jabolka v vrečah in prazne sode. Na Virtemberskem si namreč ne nabavi samo kmetovalec in tovarniški delavec jabolčnika, tudi obrtnik, trgovec in uradnik je prisiljen si to zdravo pijačo napraviti, ker je ondot vino predrago, — najceneje vino velja 1¹/₂ marke, po naše 72 krajcarjev liter. Lastniki teh parnih moštarn računajo za 100 klg iztisnjenih jabolk ali hrusk neko gotovo svoto, ali si pa tudi — kakor pri nas mlinarji pridrež nekaj litrov od hektolitra jabolčnika, katero navado so pa večinoma že opustili. Seveda pa bi ne kazalo takih dragih naprav pri nas vpeljati. Pač pa je pripo-

ročati raznim kmetijskim podružnicam, da si omislijo tako uzorne moštarne, kakor jo ima vrla blejska podružnica. In če bi bila tudi taka moštarna predraga, združijo se naj kmetje ene ali dveh vasi in si naj nabavijo mline in stiskalnice ter potem potom srečkanja jeden za drugim svoja jabolka iztisniti puste. K takemu srečkanju prišel sem slučajno v Urach u pri Tübingenu. Nihče se ne more čutiti zapostavljenega.

Stroje za prirejevanje jabolčnika (mline in stiskalnice) dobiti je pri vseh trgovcih železninarjih tako v Ljubljani pri gg. Franc Golobu, Valentinu Golobu, E. Ham-merschmidt, Kavškovih nasled-nikih, F. Stupici, v Celjiv trgovini z železjem „Merkur“ in gotovo tudi v vseh drugih večjih slovenskih mestih. (Konec prih.)

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 25. septembra t. l. poslali prispevkov p. n. go-spoda in družva: Vesela družba v Konjicah ob odhodu dr. Jankoviča 9 K 20 h, učitelj Fr. Zupančič v Skomarjah pri Vitanju v spomin + Jan. Svobode 50 K, žup. Iv. Sakser 4 K, na svatovski-ščini g. Iv. Trtnika nabrala gđ. Minka Trtnikova 7 K 60 h, Luce (?) v Litiji 10 K, jugoslov. stol. v Pragi mesto venca za + Stanka 10 K, žup. Andr. Podhostnik v Sromljah 10 K, podružnica na Vranskem 80 K, hranilnica in posojilnica v Sinčevsi (Kor.) 100 K, moška podružnica v Starem trgu 79 K 80 h, ženska podružnica v Starem trgu 28 K 10 h, žup. Iv. Sakser ob Strossmajer-jevi petdesetletnici 4 K, podružnica v Tržiču 275 K 14 h, slov. katol. društvo za kamniški okraj 42 K 50 h, neznan darovalec 4 K, atlet pri sv. Rupertu v Slov. goricah 3 K, kapl. Fr. Kralj v Loškem Potoku 2 K, uredništvo „Slovenca“ 12 K 36 h, upravnstvo „Slov. Naroda“ 165 K 68 h. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Upravištvu našega lista je poslal: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Janko Zupan v Vodmatu nabral v vsebi svatovski družbi g. J. Vajevca v narodni gostilni pri Pavlinu v Trebnjem 11 K, — Živel i nabiralec i darovalci!

Darila za „Narodni Dom“.

XCV. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenesek	74.050 K 92 v.
Društveni tajnik nabral na Krajcarsko knjižico št. 5.	6 „ 62 „
Doneski za mesec julij; plačali so č. p. n. dame in gospodje:	
dr. Ivan Tavčar,	10 „ — „
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, M. Pletersnik in U. pl. Trnkóczy, a 6 K, skupaj	30 „ — „
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Gorčnik, I. Gorup, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann in S. Rutar, a 4 K, skupaj	32 „ — „
A. Bayr, J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, A. Gogola, I. Gričar, A. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Levstek, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, Gust. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, T. Povše, J. Rodé, dr. Fr. Tekavčič, J. dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 2 K, skupaj	54 „ — „
I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Al. Poljanec, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, a 1 K, skupaj	8 „ — „
Doneski g. S. Treota za drugo polovico t. l.	6 „ — „
Doneski za mesec avgust; plačali so č. p. n. dame in gospodje:	
dr. Ivan Tavčar,	10 „ — „
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, M. Pletersnik in U. pl. Trnkóczy, a 6 K, skupaj	30 „ — „
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Gorčnik, I. Gorup, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann in S. Rutar, a 4 K, skupaj	32 „ — „
A. Bayr, J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, A. Gogola, I. Gričar, A. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Levstek, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, T. Povše, J. Rodé, dr. Fr. Tekavčič, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 2 K, skupaj	54 „ — „
I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, a 1 K, skupaj	7 „ — „
Darilo g. prof. Rutarja.	10 „ — „
Doneski za mesec sep-tember plačali so č. p. n. dame in gospodje:	
dr. Ivan Tavčar,	10 „ — „
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, M. Pletersnik in U. pl. Trnkóczy, a 6 K, skupaj	30 „ — „
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Gorčnik, I. Gorup, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann in S. Rutar, a 4 K, skupaj	32 „ — „
A. Bayr, J. S. Benedikt, J. vit. Bleiweis, A. Dečman, O. pl. Detela, P. Drahsler, J. Duffé, A. Gogola, I. Gričar, A. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Levstek, J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, T. Povše, J. Rodé, dr. Fr. Tekavčič, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 2 K, skupaj	54 „ — „
I. Bonač, J. Jenko, J. Maček, Fr. Staré, I. Šubic, A. Tavčar in A. Trstenjak, a 1 K, skupaj	7 „ — „
Skupaj	74.473 K 54 v.

V Ljubljani, dne 27. septembra 1900.

Opomba: Vsem č. p. n. darovalcem, ki z njim v tečajnem položaju rodoljubno vstrajajo, izreda najtoplejšo zahvalo odbor „Krajcarske družbe“.

Odprto pismo*)

gg. dirkačem I. Gotthardu, D. Rebek-u in S. Spell-u. (2011)

Na Vašo v št. 221. „Slovenskega Naroda“ z dne 26. septembra 1900 objavljeno izjavo Vam odbor „zveze slovenskih kolesarjev“, čeravno ni bila ista direktno na njega naslovljena, sledeče odgovarjam:

1.) Ste se dirke za prvenstvo „zveze“ vdeležili dobro vedoč, da je bil pogoj, da je treba določeno progo v teku 8 minut prevoziti, in zanašaje se na svojo zmožnost, se Vam ta določba nikakor ni zdelala pretirana.

2.) Je konstatirano, da se je določeni čas za 21¹/₂ oziroma 33¹/₂ sekund prekoračil.

3.) Podvrgli ste se s prijavo k dirki določilom za dirkanje. In glasom § 11. dirkaliških pravil se imajo eventuelne pritožbe vlagati na odbor „zveze“, kateri ima v teku 8 dneh odločiti. Ker pa je odbor „zveze“ šele isti dan na večer, ko je bila Vaša izjava že obelodanjena, imel svojo prvo sejo po dirki in do tedaj še ni bil imel prilike odločevati o veljavnosti ali neveljavnosti dirke, je Vaš protest prenapeljen in neumestilen in sicer toliko bolj, ker ni javnost poklicana takih spornih vprašanj reševati, temveč po določilih edino le odbor, na katerega bi Vi pravilno in lojalno morali apelovati, ako bi se Vam bila do-zvedna krivica godila, kar se pa nikakor ni zgo-dilo, ker se napačno poročilo jednega lista ne more smatrati kot oficijalno naznanilo.

Soditi o tem, na kateri način da bi si bili Vi svojo dirkaško čast bolje rešili, z vdeležbo pri ponavljanju dirk ali pa z zgornj imenovano izjavo, v kateri ste povsem krivično napadli ves odbor, zlasti pa zveznega tajnika, prepuščamo razsodnemu občinstvu.

V Ljubljani, dne 28. septembra 1900.

Odbor zveze slovenskih kolesarjev.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (1995)

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravlila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Moll-ovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakaj to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepi in je zato zelo dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 180 a. v. Po poštnem povzetju pošilja to zdravlilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvor. založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (11—8)

Slabe posledice in bolezn, ki se izcimijo iz navidezno docela ničevnih železodnih težav, se morejo zabraniti s porabo znanega zdravlila: dr. Rose balzama za želedece. Pri-sten se dobi v tukajšnjih lekarnah in v glavnem skladišču B. Fragnerja, c. kr. dvornega založnika v Pragi, 203—III. Več glej v inseratu! a I (3)

Poziv na živcih obolelim.

Pri podpisnem, dr. Ivanu Janu se je po nesrečnem potresu od 14. aprila 1895 razvila že v kalu obstoječa živčna bolezen, katero zdravniki v obče označujejo za nevrasenijo, s tako silo, da me je storila za vsako delo nesposobnega. Visoki občinski svet stolnega mesta ljubljanskega mi je kot magistratnemu tajniku dovoljeval od leta 1896 do 1900 vsako leto večmesen in leta 1899 celo celoleten dopust, katere dopuste sem porabljal vedno po nasvetih zdravnikovih, a brezuspešno. Morali so me upokojiti.

Obupan in razumneje od skrajnosti od bo-lestne, vedno se ponavljajoče misli, da za me ni rešitve, zapustim 25. junija 1900 ženo in 6 nedo-raslih otrok in zbežim v gorenske planine, trdo preverjen, da se ne vrnem nikdar več zdrav.

A čudovito! Po božji previdnosti uredil sem si svoje življenje tako, da mi je brez zdravlil v kakih treh tednih postajalo bolje, in sedaj sem hvala Bogu, okreval skoraj popolnoma. Živahen sem zopet na duhu in telesu.

Iz hvaležnosti hočem tudi drugim sotrpi-nom na enak način pomagati, ter vabim vse one, pri katerih zdravniki slutijo ali konstatujejo ka-terokoli živčno bolezen, da se zglase čimprej osebno ali pismeno pri meni, ako hočejo vsaj 3 tedne živeti v bodočem mojem zavodu strogo po mojih propisih, katere vsakemu rad pismeno načrtam. Ako se zgodi zadostno število udelež-cev, hočem še ta mesec pričeti s pripravami k ustanovitvi zavoda, v katerem zglašeni in spre-jeti gotovo ozdravé.

Podhom, pošta Gorje pri Bledu, dne 22. septembra 1900.

Dr. Ivan Jan

(1991) magistratni tajnik v pokoji.

Modna sezona za jesen in zimo

1900.

Jako lepe, krasno izdelane

klobuke

za dame, dekleta in otroke za jesensko in zimsko sezono sem dobil na skladišče in vabim prečast. dame za obilno naročevanje.

Ilustrovani cenik klobukov razpošiljam brezplačno.

• • • Z velespoštovanjem • • •
HENRIK KEND Maison de Nouveautés
* Mestni trg št. 17. * (1997—1)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. septembra: Barbara Topolav, posest-nikova žena. 61 let, Martinova cesta št. 9, vnetje črev. — Fran Fišer, natak, 52 let Kolodvorske ulice št. 34, jetika.
Dne 28. septembra: Franja Božič, kajzarjeva hči, 14 dni. Črna vas št. 10, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Podoba v 4. urah
28.	8. zvečer	736.3	18.3	sr. jz.ahod	jasno	
29.	7. jutraj	737.1	14.0	sl. svzh.	jasno	
	2. popol.	736.7	24.9	sr. zahod	del. oblak.	

Srednja včerajšnja temperatura 19.7°, nor-
male: 13.1°.

Potrjim srcem naznanjamo vsem
vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem žalostno vest, da je gospod

Herman Debevez

posesnik, občinski odbornik l. t. d.

danes ob 11. uri zvečer po kratki mučni
bolezni v 44. letu v Gospodu zaspal.

Pogreb bude v ponedeljek ob 10. uri
dopoludne.

Na Dilcah pri Hrašah, 28. septembra 1900.

(2014) **Žalujoči ostali.**

MATTONIJEV GIESHÜBLER

naravna
alkalična kislina

kateri je kot zdravilni vrecel že več sto let na
dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil,
pri protinu, žolodčnem in mehurnem kataru.
Izvrsten je za otroke, prebolele in mej noseč-
nostjo. (36-6)

Najboljša dijetetična in osveževalna pijača.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in
Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih spece-
rijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v
vseh krajih gotovo in pošteno brez ka-
pitala in rizike s prodajo zakonito do-
voljenih državnih papirjev in srečk. —
Ponudbe na: Ludwig Österreichischer, VIII., Deutsche
gasse 8, Budapest. (1767-5)

Učenca

sprejme takoj v svojo trgovino z mešanim
blagom

(1994-1) **Josip Boncelj v Železnikih.**

V najem se da takoj
čedno stanovanje
pred Prulami št. 23.

Isto ima 4 sobe, kuhinjo, shrambo
za jedila, drvarnico in podstrešje. (2010)

Jako dober (1013-1)

glasovir
se dobi po cenl.

Mestni trg št. 24, I. nadstr.

Ženitna ponudba.

Službujoči uradnik in poštar na de-
želi ter poročnik v rezervi 26 let star, želi
poštno upraviteljico v primerni starosti za
nevesto, katera bi imela tudi veselje do
trgovine ter 5-10.000 gld. premoženja.

Dotična pisma naj se pošljejo pod
„Blaga dušica“ na upravništvo „Sloven-
skega Naroda“. (2012)

Uradno dovoljena (2003)

posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX

Gospodske ulice št. 6

išče nujno: več kuharic za Ljubljano in za
drugod, Dunaj, Gradec, B. netke, Pulj, Celovec,
Trst in Reko, sobarice, deklice k otro-
kom, deklice za vsa dela za tukaj,
natančneje istotam.

Trboveljski premog

v kosih dobiva se pri

Ivani Treo

Cesta na Rudolfovo železnico št. 8.

P. n. naročnikom dovaža se vsaka množina
na dom. Naročeni polni vagoni premoga dovažajo
se neposredno s kolodvora. (1990-1)

Kufekejeva moka za otroke

od avstro-ogrskih, nemških itd. avtoritet priporočena
najbolja in najcenejša hrana za zdrave in na črevih bolne otroke
Dobiva se v lekarnah, droguerijah ter v tovarni R. KUFEKE DUNAJ VI/2

V najem se dajo:

v Truberjevi ulici št. 2:
mala prodajalnica za 100 gld. takoj,
večja prodajalnica za 200 gld. od 1. no-
vembra t. l.;

na Bregu št. 2:
gostilna (brez patenta) z eno sobo, kuhinjo,
shrambo, kletjo in stanovanjsko sobo za
180 gld. od 1. novembra t. l.,

stanovanje v II. nadstropju s 3 sobami,
kuhinja, shrambo in kletjo za 220 gld.
od 1. novembra t. l.;

v Židovskih ulicah št. 6:
prodajalnica z delavnico, stanovanjska soba
in kuhinja za 360 gld. od 1. novembra t. l.

Pismene ponudbe sprejema Franc
Jonke, kot upravnik in sekvester, Kolo-
dvorske ulice št. 31. (2006-1)

Gos. kr. avstrijske državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do
Trbiča. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbič,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Ansee, Isli, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gas-
stein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linca, na
Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. jutraj
osobni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd,
Inomost, čez Klein-Reifling v Linca, Budejevice, Plzen,
Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m.
dopoludne obojni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m.
popoludne obojni vlak v Trbič, Beljak, Celovec,
Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linca, Budejevice, Plzen,
Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate,
Lipako, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zve-
čer obojni vlak v Jesenic. Vrh tega ob nedeljah
in praznikih ob 5. uri 41 min. popoludne v Podnart-
Kropo. — Proga v Novomestu in v Kočevje.
Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1. uri 5
m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod
v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiča. Ob 5.
uri 15 m. jutraj obojni vlak s Dunaja via
Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra,
Isli, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. Ob 7. uri 45 min. jutraj obojni vlak iz
Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoludne obojni vlak
s Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Ma-
rijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Linca,
Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta,
Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pon-
tabla. — Ob 4. uri 38 m. popoludne obojni vlak s
Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer obojni
vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Bu-
dejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20
min. zvečer iz Podnarta-Krope. — Proga iz
Novoga mesta in Kočevja. Osobni vlaki:
Ob 8. uri in 21 m. jutraj, ob 2. uri 32 m.
popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Od-
hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7.
uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6.
uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih — Prihod v Lju-
bljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m.
jutraj, ob 11. uri 6 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m.
in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-
deljah in praznikih. (1306)

Firm. 106/00.

Einz. I. 41.

Edict.

Es wird bekannt gegeben, dass bei der im
diesgerichtlichen Handelsregister für Einzelfirmen
eingetragenen Firma:

„Franz Kastello, Gemischtwarenhandlung
in Kandia bei Rudolfswert“

die Eintragung, dass diese Firma in Folge Todes
des Franz Kastello durch Erbgang an dessen
Wittwe Sofie Kastello übergegangen ist, voll-
zogen wurde. — Sofie Kastello wird zeichnen:
F. Kastello.

K. k. Kreisgericht Rudolfswert
Abth. III. am 20./9. 1900.

(Razglas. Naznanja se, da je pri firmi
„Franc Kastello, trgovina s mešanim blagom v
Kandiji pri Novem mestu“, vpisani v tuzodnem
registru za posamezne firme vpisalo dejstvo, da je
ta firma vsled smrti Franca Kastella dedinskim
potom prešla na njegovo vdovo Zofijo Kastello.
— Zofija Kastello bode podpisovala F. Kastello.
— C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu, od-
delek III., dne 20. septembra 1900.) (1988)

Najboljše berilo in darilo
je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika“

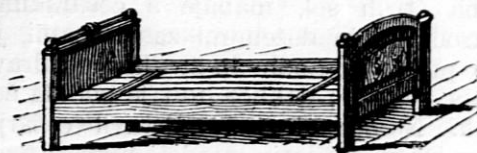
ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka,
kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega
potrebneza, da more sebe in druge blaziti in
prav iliti) (112-40)

ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po
pošti 10 kr. več, ali proti poštenu povzetju pri

Jožefu Valenčiču na Dunaju

III. Bez., Steingasse Nro. 9, I. Stock, Thür 10.
Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar,
ako bi mu kupec poslal knjigo še nerasrezano in
čisto v treh dneh nazaj.
Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Mizarska zadruga

v Sent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slavnemu občinstvu v naroči-
tev raznovrstne temne in likane

sobne oprave

iz suhega lesa, solidno izdelane po last-
nih in predloženih uzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

(1984-1) načelnik

Novo! Novo!

V Lattermannovem drevoredu.

Kinematograf Oeser

model 1900.

V elegantnem paviljonu. Lastna električna
razsvetljevalna vpenjava.

Podobe v naravni velikosti.

Originalni posnetki.

Nov

interesanten in komičen program.

Razen tega

interesantni in izredno komični prizori.

Predstave vsak dan, in sicer ob ne-
deljah in praznikih ob 3., 4., 5., 6., 7.
in 8. uri zvečer, ob delavnikih ob 4.,
6. in 8. uri zvečer.

Cene: I. prostor 30 kr., II. prestor 20 kr.
Otroci in vojakji iz moštva plačajo polovico.

Programi se dobé pri blagajni.

Velespoštovanjem

(1974-3) **F. J. Oeser.**

Umetniška razstava v „Mestnem domu“

vsak dan od 9. dopoludne do 4. popoludne.

Rodoljubi pozor!

Narodno-gospodarsko društvo v Staremtrgu pri Ložu
ustanovilo je

prvo parno mlekarno in sirarno

po najnovšem sistemu in z najboljšimi stroji
ter priporoča vsakovrstne mlečne izdelke, kakor sir, zlasti surovo maslo
po najnižjih cenah in v najboljši kakovosti.

Rednim odjemalcem in odjemalkam večjih množin cene po dogovoru.

Torej, rodoljubi, podpirajte prvo parno združno slovensko podjetje.

Za načelstvo:

(1179-16)

Franjo Petsche, ravnatelj.

„THE MUTUAL“

zavarovalna družba za življenje v New-Yorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbitljane in po preteku 3 let
nezapadljive.

Konečne številke bilance za leto 1898:

Denarno stanje	1,369,576,693.29 kron.
Zavezanosti na račun lastnikov polic	1,150,168,487.79
Prebitek na račun lastnikov polic	219,408,205.50 kron.
Zavarovalno stanje, vstevši telesne rente	4,795,509,175.81
Dohodki leta 1898	299,660,000.—

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati renti pri
o. kr. ministerialnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. V polici zajamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte i. t. d. daje

(1921-25)

generalno zastopstvo za Kranjsko

v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 14, II. nadstr.

Pod Trančo št. 2.

39 Veliko zalogo

klobukov

priporoča J. Soklič.

Najnižje cene.

Svilnato blago

največja izber in najnovejše črno in barvasto, za cele obleke in bluze

priporoča 39

Alojzij Persché

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Kot

blagajničarka

v trgovino ali pa kot (1979-2)

pisarica

k odvetniku želi vstopiti **gospica**, ki je zmožna slovenščine, nemščine in italijanščine. Naslov v upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

Konces. zasobni učni zavod

za

risanje krojev in šivanje oblek

Eme Schlehan

v Ljubljani, Židovske ulice 1.

Govori se lahko vsak dan od 9. do 12. ure zjutraj. (1902-5)

Kroji se prodajajo po meri.

Nedosežene

v svoji lepoti in dobroti so moje pristne švicarske

briljantno-črne-jeklene

savonet remontoarke, dvojne, pokrite s 3 briljantno-črne-jeklenimi pokrovi, s prefinim precizijskim gonilom (triletna realna garancija), s patent. no-tranjo uredbo kazal, opalno-blesteče fondont kazalo, obroč, kazala, nastavek in krona so **pristno double-zlato**. Te ure so vsled svoje elegantne izdelave splošno priljubljene in jih vsakdo posebno rad nosi. Cena z zavoječkom in s franko doposliljatelj samo **gld. 6.-**.

Briljantno-črne-jeklene damske ure odprte, jako fino izdelane gld. 7.-. K uram primerne moške in damske verižice iz double-zlata s priviski gld. 1.50. — Razpošiljajo se le proti povzetju. Neugajajoče se vzame nazaj in se denar vrne, torej ni nobene rizike. (1977-1)

JOSIP SPIERING

Dunaj, I., Postgasse 2.

Velik ilustrovan cenik o urah, verižicah in prstanih i. t. d. brezplačno in franko.

Alojzij Vodnik

kamnoseški mojster

Kolodvorske ulice 34 Ljubljana. Kolodvorske ulice 34

priporoča (2008-1)

svojo največjo zalogo vsakovrstnih

grobnih spomenikov

kakor tudi črnih piramid lastnega izdelka po zelo nizkih cenah.

Vsa naročila na **splošna** kamnoseška dela se točno in vestno izvršujejo.

Josip Širca v Žalcu

tovarniška zaloga najslavnejših in najboljših koles, kakor „Puch“, „Meteor“, „Waffen“, „Slavia“

potem drugih raznovrstnih z novimi in z najnovejšimi iznajdbami opremljenih, garantiranih koles.

Cena od 80 gld. naprej.

Lastna popravilnica.

Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin. (850-23)

Točna in kulantna postrežba.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati. 39

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

39 Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo v njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Mlad trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, izurjen v špecerijski stroki želi takoj vstopiti v službo, bodisi v mestu ali na deželi. Več se izve v upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

(2009-1)

Ženitna ponudba.

Moš srednje starosti, c. 40. let, dečavni služabnik, kateri ima gotovost do velike pensije, želi se poročiti s gospodično ali vdovo brez otrok v starosti 25-35 let, tudi če je kmečkoga stanu, in bi imela najmanj 2000 gld. premoženja. S Dolenjskega imajo prednost. (1992-1)

Sioma naj se pošiljajo do 1. novembra pod „Dolenjsko“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

J. Rojina

na Sv. Petra cesti št. 27

izdeluje

elegantno jesensko in zimsko obleko

(1927-4)

po primerni ceni in solidni postrežbi.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

39 Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo v njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg.

745-25

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki je izkušeno na klinikah in od mnogih praktičnih zdravnikov, ne le v Avstro-Ogerski, nego tudi v Nemčiji, Rusiji, balkanskih državah, Švici itd. proti **poltnim boleznim**, zlasti proti **vsake vrste spuščajem**

uporablja z najboljšim uspehom. Učinek Bergerjevega kotranovega mila kot higijeničnega sredstva za odstranjenje luskine na glavi in v bradi, za čiščenje in deinfekcijo polti je splošno priznan. Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lesnega kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih mil, ki se nahajajo v trgovini. Da se pride sleparijam v oči, zahtevaj izrecno **Bergerjevo kotranovo milo**, in pazi na zraven natisnjeno varstveno znamko.

Pri neozdravljivih poltnih boleznih se na mesto kotranovega mila z uspehom uporablja

Bergerjevo med. kotranovo žvepleno milo.

Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje nesnage s polti, (586-14)

proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkriljeno kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo služi

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,

v katerem je 35 odst. glicerina in ki je fino parfumovano.

Cena komadu vsake vrste z navodilom o uporabi 35 kr.

Od drugih Bergerjevih medicinsko-kosmetičnih mil zaslužio, da na nje posebno opozarjamo: **Benzoe-milo** za fino polti; **borakovo milo** za prišče; **karbolsko milo** za ugašenje polti pri pikah vseh kod in kot razkužilo milo; **Bergerjevo smrekovo-iglasto milo** za umivanje in toletto; **Bergerjevo milo** za nežno otroško dobo (25 kv.).

Bergerjevo Petrosulfo-milo

proti rudečici obraza, rudečemu nosu, opršcu in sklenju kože; milo za pege v obrazu jako učinkuje; **žvepleno-milno milo** proti zakašnjam črva in nečistostim obraza; **taninsko milo** za potne noge in proti ispadanju las.

Bergerjeva zobna pasta v tubah

najboljše sredstvo za čiščenje zob, št. 1 za normalne zobe, št. 2 za kadičce. Cena 30 kr. Glede vseh drugih Bergerjevih mil se najde vse potrebno v navodilu o uporabi. Zahtevajte vedno **Bergerjeva mila**, ker je mnogo ničvrednih imitacij.

Prodaja se v Ljubljani v lekarnah gg.: V. Mayr, G. Piccoli, J. Svoboda in U. pl. Trnkóczy-ja, dalje skoro v vseh lekarnah na Kranjskem. Na debelo:

G. Hell & Comp., Dunaj, I., Sterngasse 8.

Dr. Friderika Lengiel - a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemično potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luske od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajede in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodlom vred gld. 1.50. (37-18)

Dr. Friderika Lengiel - a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Pošta naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Dr. Friderika Lengiel - a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemično potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luske od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajede in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodlom vred gld. 1.50. (37-18)

Dr. Friderika Lengiel - a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Pošta naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Avgust Repič, sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice št. 16 (v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne **sode**

po najnižjih cenah. 39

Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Ign. Fasching-a vdove

39 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Kdor ima za prodati

deželnih pridelkov

kakor: (1800-11)

fižol, krompir i. t. d.

naj se obrne zaupno na podpisane, kateri prejema blago v komisijon in posreduje prodajo vsakršnega blaga proti primerni odškodnini.

Alojzij Grebenc

v Trstu

ulica Torrente št. 30, 32,

pooblaščen javna tehtnica in trgovina s prašiči in domačimi pridelki.

Anton Sodja, puškar

v Borovljah (Ferlach) Koroško

priporoča puške in revolverje iz svoje zaloge in tovarne, izdelane po najnovejših sistemih iz najboljšega blaga in z gotovim strelom.

Specialitete: Trocevne

puške prav lahke, 2 kg 80 dkg tehtajoče. Za vsako delo sem vreden porok sam. Puške so c. kr. uradno preizkušene.

Prevzamem vsako popravilo in predelevanje, narejam nova kopita ter izvršujem vse hitro in po najnižjih cenah.

Cenike dopošiljam slovenske ali nemške brezplačno in franko. (1967-2)

Slovečki profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno tinkturo

lekarnarja Piccoli

v Ljubljani

dvornega zaločnika

Nj. Svetosti papeža

kot **želodce krepčujoče** in **tek vzbujajoče**, dalje kot **prebaviljenje in telesno odprje** pospešujoče sredstvo, posebno onim, ki trpé na navadnem **telesnem zaprtju**.

Razpošilja se proti povzetju v skatljicah po II. 12 in več steklenicah. (1368-10)

S čem naj se krmijo psi?

Lepe, zdrave in krepke pse se zredi samo, ako se jim daje

Fattinger-jeve patentne kolače iz mesnih vlaken za krmo. — Priporočajo jih vsi živinozdravniki in kinologi. — Odlikovani so z mnogimi zlatimi kolajnami. — Prospekte (tudi o drugih Fattingerjevih krmilih za pse, kurčino, tiče i. t. d.) daje brezplačno

Fattinger & Co., Dunaj

IV., Wiedener Hauptstrasse Nro. 3.

Na prodaj ima v Ljubljani Peter Lassnik. (1901-2)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za love in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predelejuje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valnici in od mene preskušene. — Ilustrovan ceniki zastoj. (110) (38)

Opeka vseh vrst!

Dovoljujem si slavnemu občinstvu naznati, da sem v svojo

opekarno

uvredel delovanje

s parno silo

in da izdelujem vsakovrstno

opeko za stavbe,
zarezo opeko (Strangfalzziegel),
stisnjeno strešno opeko (Dach-
pressziegel) itd. itd.

Za trdnost opeke zoper vremenske vplive
prevzemam posebno jamstvo.

Priporočam svoje izdelke vsem gg. stavbe-
nikom in drugemu občinstvu, zagotavljam naj-
hitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Ludovik Herzmann

(1234-17)

opekarna s parno silo.

1900. Za jesensko in zimsko sezono. 1901.

Izbrane novosti

klobukov za dame, deklice in otroke

nadalje

čepice za gledišče, jabote in svilnato blago

največja izber! — najnižje cene!

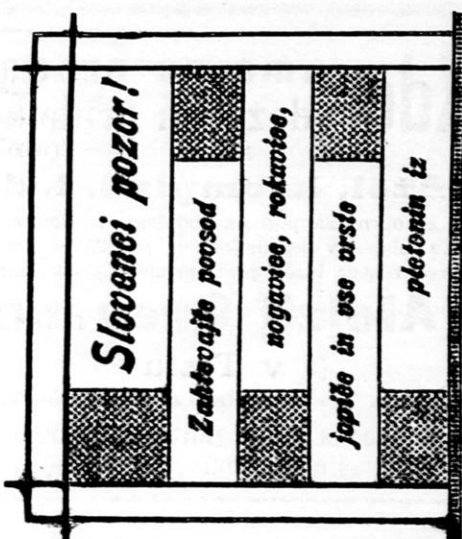
priporoča

* * * modna trgovina **J. S. Benedikt** * * *

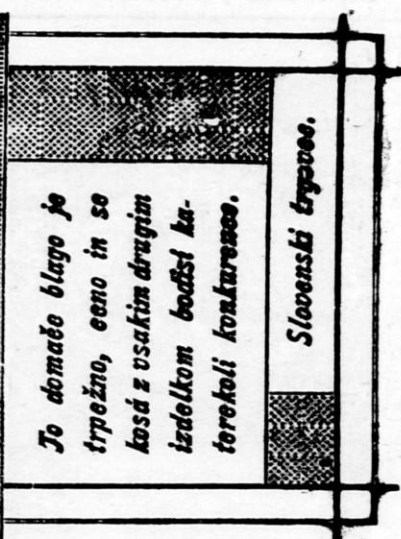
v LJUBLJANI, na Starem trgu.

Nova dunajska voditeljica, izvrstna moč!

(1903)

D. Hribar-jeve tovarne

Prvikrat
v Ljubljani v Lattermannovem drevoredu razstavljen:
Lifka veliki historični mehanični

muzej in panoptikum

v katerem so umetniška dela modelirske umetnosti in mehanike, izdelana
v zgodovinskih in mitoloških vošenih figurah v življenski velikosti, ele-
gantno in dragoceno opremljene, kakoršne se tukaj še niso kazale.

Vsak dan odprto od 9. ure dopoldne naprej. (1900-5)

Moderce

najnovejša fačone,
najboljši izdelek

priporoča 40

Alojzij Persché

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih

klobukov in čepic

perila, kravat itd. 40

po najnižjih cenah.

Puškar F. Kaiser

priporoča za lovsko sezono in dobavlja
vse potrebne lovske utenzilije v
največji izbiri. (1709-6)

Feliks Toman

kamnoseški mojster

Resljeva cesta št. 26. Ljubljana Resljeva cesta št. 26.

priporoča svojo največjo zalogo izdelanih

črnih nagrobnih piramid

od švedskega granita, sijenita in labradorja lastnega izdelka, kakor tudi

nagrobne spomenike in križe

(1961-3)

od različnih najtrpežnejših marmorjev; sprejema vsakovrstna naročila za **stavbena**
in umetna kamnoseška dela in ima na skladišču robnike od
granita za trotovar in kocke za tlakovanje.

Plošče za pohištvo od različnih marmorjev po najnižji ceni.

Vinacet

nova kisova esenca se vsakemu hotelierju in restavratierju najtopjeje
priporoča. Iz nje narejeni kis je: (1446-3)

1. finega okusa in prijetnega duha,
2. največje konservirajoče moči,
3. prost bakterij,
4. nepokvarljiv,
5. mnogo ceneji nego kupljeni kis.

Cene: $\frac{1}{4}$ literska steklenica za 5-10 litrov kisa K 1.—,
 $\frac{1}{2}$ literska steklenica za 20-40 litrov kisa K 3.—.

Na prodaj v vseh trgovinah z delikatesami, drogerijah
in prodajalnicah kolonijalnega blaga.

Prodajalnice v Ljubljani:
J. Burzolini in J. C. Praunseis.

St. 11.575.

Razpis.

(1906-2)

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika v Kočevski Reki

z letno plačo 1600 kron.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do dne 20. oktobra 1900

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dné 24. septembra 1900.

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

40

Zaloga in pisarna.

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Štajerski

LODEN

Najmodernejša
in najboljše
kvalitete

SUKNENEGA BLAGA

za moške obleke

(1828-5)

Največja zaloga
raznega blaga za **ZIMSKE SUKNJE**

Črno in modro tkano blago (Kammgarne), ševlot od K 3.— naprej.

Vzorci stroškov prosti.

Oddelek za sukno
firme

KASTNER & ÖHLER, GRADEC.

za obleke
plašče
haveloke
športne obleke
gasilce
livreje

vse čista
robna
volna

Pozor! Najlepša prilika! Pozor!

Čudovito nizka cena!

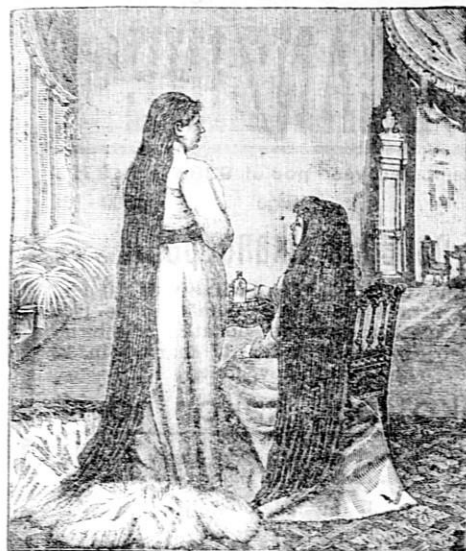
Vsled proti koncu idoce sezije namenil sem se ostalih mi 20 komadov koles, modeli 1900, popolnoma razprodati, zatoraj hočem iste celo pod tovarniško ceno prodati. S tem ponudim slav. občinstvu najugodnejšo priliko si pridobiti fino in močno kolo, za katero jamčim jedno leto.

Istotako tudi zastopniki: **Janko Pohlin v Kamniku,**
Franc Kenda v Rudolfovem,
Andrej Kezele, urar, v Ribnici.

Spoštovanjem

Franc Čuden, na Velikem trgu nasproti rotovža.

(123-76)

„Andropogon“

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi vsehi izkušena in z jamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. (2011-1)

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 K.
* Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele. *
Glavna razpošiljatev pri iznajditelju:

P. Herrmann
Zgornja Poljskava.

Preprodajalci popust.
Zaloga v Ljubljani pri g. Vaso Petrič-u in Edv. Mahr-u, kjer se vidi v izložbenih oknih izvirna slika.

— Higijenični frizirski in brivski salon —

Otona Fettich-Frankheima
v Ljubljani

Kongresni trg št. 17
povečan ter z vsemi zahtevami sedanjega časa primerno opremljen. Popolnoma ločen
frizirski salon za dame.

Najskrbnejša natančnost in higijenična čistost pri izvrševanju vseh del.

Posebno opozarjam p. n. dame na novi antiseptični (2002-1)

glavo zmivalni aparat

kot najboljšo sredstvo proti izpadu las ter proti vsem boleznim na lasih.

Izdelujejo se vsa lasna dela najboljše ter se lasje plačujejo po najvišji ceni.

Tovarna za strešni lep in izdelava kotrana

E. PILHALS-a naslednik

priporoča svoj 1. asfaltni strešni lep in izolirske plošče, lesni cement, strešne lake (črne in rdeče), kotrane, asfalt, čolnsko in mazalno smolo, carbolineum, karbolne kisline, benzine, benzinske firneže, sajovine itd. (644-20)

Centralna pisarna: Dunaj, III., Kolonitzgasse Nr. 6.

Ustanovljeno l. 1852.

Sukneno blago za obleke za gospode in dečke, blago za obleke, modne barhante, smyrna imitacijske preproge, predložke, tekalce in vse v to spadajoče predmete priporoča po najnižjih cenah (1999-1)

N. F. Minibek

nasproti frančiškanske cerkve.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise gledé tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(1298-13)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Najboljše črnilo svetá!

Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo

Fernolendt čreveljsko črnilo

za svetla obutala samo (1139-17)

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se C. kr. priv. povsodi.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.

Radi mnogih posnemaj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

1900! Svetovna razstava v Parizu 1900!

Kreditna pisma za Pariz

ki se izdajajo za katerekoli svote in imajo bistveno to ugodnost, da se z njimi ne samo v Parizu, nego tudi v razstavinem prostoru lahko dvigne svote, se dobivajo pri

J. C. Mayer-ju

(867-23)

banka in menjalnica v Ljubljani.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje.

Špitalske ulice 7, I. nadstr.

Zobozdravnik med. univ. dr. Rado Frlan

špecialist za zlate in porcelanaste plombe,

bivši gojenec kraljevega zobozdravniškega zavoda v Berlinu Dorotheenstrasse,

naznanja slavnemu občinstvu, da si je nabavil vse priprave za brezčutno ruvanje zob z dušikovim oksidom (Lustgas oder Lachgas) in da izvršuje od 8. avgusta dalje vse operacije v ustih z navedeno narkozo. Istotako se izdelujejo v njegovem ateljeju vse vrste zlatih spon, zlatih kron in zlatega zobovja, bakor tudi vsa druga zobozdravniška in zobotehnična dela. (1765-4)

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

— Zaloga —

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove podo, karbolineja itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje suhih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane reelo in fino po najnižjih cenah.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji po najnižjih cenah. Bicikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno. 40 Vnana naročila se točno izvrše.

Perilo za gospode

najboljše blago in najnovejše

kravate

prodaja 40

Alojzij Persché

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

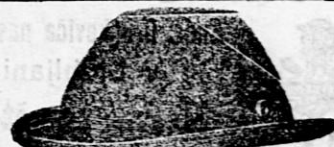
gotovih oblek za gospode in dečke, 40

jopic in plaščev za gospe,

nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Prodaja na debelo in drobno. Ceniki brezplačno.

Klobuke

najnovejši fačone

priporoča po nizki ceni

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-14)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Escompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.

Izborna (1982-2)
ženska krojačica
izdeluje elegantne toalete za na cesto in
za v družbe. Zmerne cene.
Študentovske ulice št. 13, I. nadstr.

Sukneni ostanki
se prodajajo (1824-4)
globoko pod ceno
v sukneni in manufaktorni trgovini
R. Miklauc
Ljubljana, Špitalske ulice št. 5.
Istotam je tudi velika
zaloga
loškega sukna.

Dr. Rose balzam

za želodec
iz lekarne

B. FRAGNER-jav Pragi

je že več kakor 30 let občno znano do-
mače zdravilo slast vzbujajočega, pre-
bavljanje pospešujočega in mlo odvaja-
jočega učinka. Prebavljanje se pri red-
nem uporabljanju istega sredstva okre-
čuje in obdržuje v pravem teku.

SVARILO!

Vsi deli anabalaže imajo
zraven stoječo postavno
deponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloga:

lekarna B. Fragnerja v Pragi, c. in kr. dvornega
dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice.

Velika steklenica 2 K, mala 1 K.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Proti vpošiljavi K 256 se pošlje velika
steklenica in za K 150 mala steklenica
na vse postaje avstro-ogrske monarhije
poštne prosto.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih:

G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-
schläger, J. Mayr. (1742-3)

L. Luser-jev oblič za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kurjim oče-
som, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:

L. Schwenk-ova lekarna

Dunaj-Meidling.

Zahte- **Luser-jev** oblič za turiste
vajte po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.

V Ljubljani: M. Mardetschlager,

J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju:

K. Savnik. (485-25)

CHOCOLAT 213 36
SUCHARD

Svetovna razstava 1900

GRAND PRIX

Najvišje odlikovanje.

Krepak učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika
z dobrimi spricvali, se takoj sprejme v
trgovino z mešanim blagom. (1968-3)

Franja Oseta na Vranskem.

„GLANZINE“

zakonito varovano pod št. 9386 in št. 9723
daje (1362-12)

najlepše likano perilo.

Z jedno tablico „Glanzine“ za 10 vin.
v 1/2 litra tople vode razpuščeno se lika
brez vsacega drugega dodatka absolutno
gotovo: 6 vrhnih srajc, 12 manšet in 12
ovratnikov, da so

tako lepi, kakor novi!

V tablicah po 10 vin. na prodaj v večini špecerij-
skih in drogerijskih trgovin in v prodajalnih mila.

Jedini izdelovatelj:

Eric Schulz jun.

Heb (Eger) in Lipsko.

Otvoritev odvetniške pisarne.

Dne 1. oktobra 1900

— odpre —

odvetnik dr. Albin Kapus
svojo pisarno

(1908-1)

v Ljubljani, v Gospodskih ulicah št. 19.

Vincenc Čamernik

kamnoseški mojster

v Ljubljani, Slomšekove ulice št. 17 (nasproti mestne elektrarne).

Izborna zaloga grobnih spomenikov

iz različnih marmorjev, granitov in sijenitov.

Naprava kompletnih rodbinskih rakev

tu in na deželi.

(1014-24)

Raznovrstna v to stroko spadajoča popravila.

Stavbena dela.

Priznana solidna in točna postrežba.

K sezoni **K sezoni**

ilustrovan cenik se po-
šilja na zahtevo zastoj.

ilustrovan cenik se po-
šilja na zahtevo zastoj.

priporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste,**
revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu
priporočajo najboljše.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogo-
brojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče **naročbe in poprave** točno,
solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(1662-7)

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Luč sedanjosti in bodočnosti!

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu

priporoča **aparate za izdelovanje**

„ACETYLEN“-svetlobe.

Brez nevarnosti!

Enostavno poslovanje!

Lahko razumljiva konstrukcija aparata!

15krat svetlejša, nego premogov plin!

Zanesljivo gorivo!

Žarna svetloba!

Praktično za razsvetljenje mest, vasi, tovarn, železničnih postaj, vil, hotelov,
restavracij, cerkv, gledališč, privatnih stanovanj, zidarskih in opekarskih
skladišč itd. itd. (1651-4)

Okusna strokovna inštalacija za svečave vsake velikosti.

Skladišča

gasilnega in kmetijskega orodja ter gumovih koles.

Elegantno in solidno izdelovanje

motornih voz.

Ceniki brezplačno.

Trgovina z železnino
Val. Golob

Andr. Druškoviča naslednik
v Ljubljani

Mestni trg št. 10

prilporeča in opozarja čast.
duhovščino in slavno občin-
stvo na bogato izber

pristno pozlačenih in
najfinejših izdelanih

nagrobni križev

po nizki ceni.

Vnanja naročila izvršujejo se
točno. — Ceniki na zahtevo
brezplačno.

Prej **Alozij Erjavec** Prej

J. Zor črevljarski mojster v Ljubljani, Cevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuv.
Delo je cenno, pošteno in trpežno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavu obuvajo,
ter razne potrebščine za to obrt. 40

Mere se shranjujejo. — Vnanjem naročilom naj se pridene vtorec.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg

šte. 17. 40

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo,
e d e e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar

Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče
stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr.
do 2 gld. 25 kr., kegljiške kroglice 12 cm debele
1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za
omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne
cigarnike in zdravstvene pipe do najfinejše vrste.

Popravila od kosti, roga, morskih pen, iantarja,

lesa izvršuje po najnižji ceni. 40

Pekarija in slastičarna

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21.

Podružnici:

Jurčičev trg 3. Vegove ulice 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno,
zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh
vrst kruh na vago, prepečenec (Vanille-
Zwiebak), kakor tudi

ržen kruh

hlebčki po 10, 15 in 25 kr.

V slastičarnici postrezam z najfinejšim
nasladnim pecivom in s finimi pristnimi
likérji ter z Vermouth-vinom. Posebno
opozarjam na fine indijske krofe in
zavitke s smetano napolnjene. 40